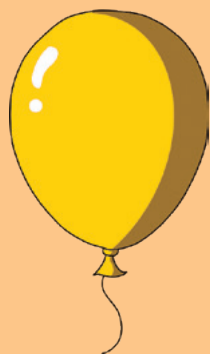

učitelská učebnice

Divíci 2

Český jazyk

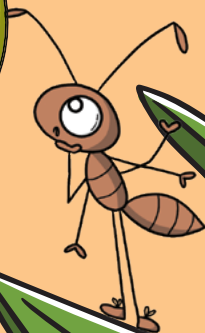

T

E

O

Pilotní
verze

1. díl, září

FRAUS Klett

Obrázkové symboly použité v pracovní učebnici

ČTI, DÍVEJ SE, POZORUJ

ZKOUMEJ, VYLUŠTI

POSLOUCHEJ

PIŠ

NAKRESLI, NAMALUJ, VYBARVI

NALEP SAMOLEPKY

ZAKŘÍŽKUJ, OZNAČ ZNAKEM, ŠKRTNI

ZAKROUŽKUJ, OZNAČ

SPOJ, PŘIŘAĎ K SOBĚ

TVOŘ, VYTVOŘ, VYROB

POČÍTEJ

HRAJ, ZAHRAJ SI

PŘEHRAJ SI NAHRÁVKU

mezipředmětové vztahy (propojení s jinými předměty)

užitečné tipy do výuky

Diferenciace↑: vyšší obtížnost / úkoly pro Ž,
kteří zvládnou cvičení rychleji

Diferenciace↓: nižší obtížnost / podpora poskytovaná U/AP

Zkratky předmětů:

ČJ – český jazyk a literatura, **M** – matematika, **AJ** – anglický jazyk, **ČJS** – člověk a jeho svět,
TV – tělesná výchova, **HV** – hudební, taneční a dramatická výchova, **VV** – výtvarná a filmová výchova,
PČ – polytechnická výchova a pracovní činnosti, **OSV** – osobnostní a sociální výchova

	strana v pracovní učebnici		strana v pracovní učebnici
Záhada ve třídě	6–7	Slova na hřišti	25
Rosteme spolu – Dorozumíváme se	8–9	Co objevil Tom?	26–27
Kubíkova cesta	10–11	Co tě baví?	28
Hádanky ze třídy	12	Věta tázací	29
Slova kolem nás	13	Příběh trenérky	30–31
Vlastní jména	14–15	Od otázky k odpovědi	32
Teta z Anglie	16	Co nás posiluje?	33
Mateřský jazyk	17	Věta oznamovací	34
Dorozumíváme se	18–19	Věta oznamovací	35
Čas odjezdu	20	Věta rozkazovací	36
Loučení	21	Věta přací	37
Rosteme spolu – Druhy vět	22	Opakuj s Divíky	38–39
Tom dává gól	24		

Jak pracovat s dovednostními výzvami

V pracovní učebnici jsou zařazeny tzv. dovednostní výzvy, které jsou označeny ikonou +.

Výzvy slouží k ověření, zda Ž učivu nejen rozumějí a dokážou ho vysvětlit, ale zda umějí získané znalosti také samostatně použít. Úkol proto zpravidla propojuje dvě části – nejprve si Ž vybaví osvojené učivo a následně své znalosti využijí při řešení konkrétního úkolu. U tak získává rychlou zpětnou vazbu o tom, zda Ž učivo skutečně zvládli a dokážou je využít v nové situaci.

S výzvami lze pracovat různými způsoby. Ž je mohou plnit samostatně, řešit je ve dvojici a porovnávat svá řešení nebo si navzájem vysvětlovat svůj postup.

Výzvy poskytují rychlou zpětnou vazbu Ž i U a pomáhají odpovědět na otázky: Co už dokážu samostatně použít? K čemu se ještě potřebuji vrátit?

Po splnění každé výzvy Ž pomocí počtu teček v učebnici zhodnotí, jak se jim její řešení dařilo.

K výzvam se lze v průběhu roku opakovaně vracet, například při procvičování a upevňování učiva.

Výzvy zároveň poskytují U podklady pro další plánování výuky. U může sledovat, které postupy vedou u jednotlivých Ž k porozumění a upevnění učiva, a podle toho přizpůsobovat další práci jejich potřebám.

1. Přečti si komiks. Co se stalo ve třídě první školní den?

Záhada ve třídě

Natálka s Vítkem jdou po prázdninách poprvé do školy. Na stromě na ně čekají skřítkci ze školní zahrady Ela a Teo. Moc se na ně těšili a teď poslouchají, o čem si povídají.

Díky za pohled!
Udělal mi radost.

Ten byl
z výletu.
Moc
jsme si to
v Táboře
užili.

Jé, o Táboře znám
písničku.

My jsme
byli na
farmě.

Jezdil
jsi na
poníkovi?

Jezdil. A taky
skákal do slámy!

Ahoj, Vítku!

Rychle, Elo!

Ahoj,
Natálko!

To je
záhada!

To je
bota?

Komu
asi patří?

Záhada ve třídě

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (vyhledávání informací v textu a obrázku, porozumění)
- KKK (vyprávění, naslouchání, sdílení zážitků)
- KOS (respektující komunikace, spolupráce ve dvojici)
- KRP (odhadování pokračování příběhu)

CÍLE HODINY

- Ž se učí vyprávět o vlastním zážitku.
- Ž naslouchá vyprávění spolužáka.
- Ž dokáže shrnout vyprávění druhého.
- Ž porozumí ději komiksu.
- Ž rozvíjí čtenářské a komunikační dovednosti.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 6–7
- nahrávka v el. uč.
- hudební nahrávka pro pohybovou variantu (pro tip)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Jedna věta

(2.–5. min)

Forma: sdílení ve dvojicích

Průběh: Řekni spolužákovi jednu větu o svých prázdninách. Ž sdílí ve dvojicích.

TIP 1: Ž se volně pohybují po třídě za doprovodu hudby. Když hudba utichne, vytvoří dvojici s nejbližším spolužákem. U může zúžit téma otázkou: *Kde jsem byl(a) o prázdninách nejdále?* Oba žáci si na dané téma krátce popovídají. Po opětovném spuštění hudby se dvojice rozejdou a aktivita pokračuje.

TIP 2: Lze také pracovat s Prázdninovým deníkem, který na konci 1. ročníku Ž dostali.

Cvičení 1

(6.–13. min)

U

Forma: společná práce

Přečti si komiks. Co se stalo ve třídě první školní den?

U: *Prohlédněte si obrázky. O čem to asi bude?* U dá třídě minutu k předvídání děje bez čtení textu. Poté pokládá otázky na porozumění: *Kde se příběh odehrává? Kdo jsou hlavní postavy? apod.* Poté komiks čtou.

TIP 1: Poznávání postav: Pokud Ž postavy z předchozí učebnice neznají, popisují, jak vypadají, a odhadují, jaký mezi nimi může být vztah – zda jsou sourozenci, kamarádi apod. U poté prozradí, že jde o Natálku a Vítku, kteří je budou celý rok provázet.

TIP 2: Dramatizace: Ž si ve skupinách vyberou obrázek, který promění v živou scénu. Poté scénu rozhýbou a sehrají krátké divadlo. Ostatní hádají, o kterou část příběhu jde, a popisují, podle čeho ji poznali.

Porozumění textu

(14.–18. min)

Forma: sdílení ve dvojici

Průběh: U: *Poslechněte si otázku a pak odpověď sdílejte ve dvojicích.*

Kam poslala Natálka pohled?

Kde byl Vítek o prázdninách?

Co ho na farmě bavilo nejvíce?

Kdo se schoval do aktovky/knihovničky?

Co děti ve třídě objevily?

TIP Ž navrhnou vlastní pokračování příběhu.

Diferenciace ↓: U na prstech ukazuje číslo obrázku, kde Ž najdou odpověď.

Diferenciace ↑: Ž vymýšlejí otázky pro spolužáky na prověření porozumění.

Nasloucháme a vyprávíme

(19.–22. min)

Forma: sdílení ve dvojicích

Průběh: První Ž vypráví o jedné prázdninové vzpomínce. Druhý Ž naslouchá. Poté shrne vyprávění spolužáka. Může použít věty: *Byl jsi... Nejvíce se ti líbilo... Zažil jsi...* Následně si role vymění.

TIP U připomene pravidla naslouchání a metrový/půlmetrový hlas. (= mluvím tak, abych byl slyšet jen na metr/půl metr...)

Cvičení 1

(23.–29. min)

Forma: práce ve dvojici

Přečti věty a rozhodni, o kom jsou. Spoj.

Ž spojí věty se správnými postavami. Poté si ve dvojicích povídají o tom, co už o jednotlivých postavách vědí.

PRV: Porovnej školu v komiksu se školou, kde se nacházíš.

Cvičení 2

(30.–36. min)

Forma: samostatná práce

Pomůcky: nahrávka v el. uč.

Poslechni si, co dělali o prázdninách Ela a Teo. Označ správný obrázek podle poslechu.

Ž mají při poslechu zavřenou učebnici. Jejich úkolem je pozorně naslouchat a zapamatovat si co nejvíce informací. Potom se společně snaží shrnout hlavní informace. Teprve pak otevrou učebnici a pracují se cvičením. Aktivita vede Ž k aktivnímu naslouchání a ukazuje, že porozumění nevzniká pouze při čtení, ale i při pozorném poslechu a sdílení s druhými.

Poslech:

Ela a Teo prožili celé léto na školní zahradě. Každé ráno se šli podívat, co nového vyrostlo a co je potřeba udělat. Ela zalévala rajčata a z voňavých jahod vařila sladkou marmeládu. Teo zatím pracoval se dřevem. Postavil novou houpačku a z borové kůry vyrobil malé lodičky. Společně s Elou pouštěli lodičky v sudu, plavili se po vlnkách a koupali se.

Když svítilo sluníčko, odpočívali ve stínu stromů, hráli si s kamarády, poslouchali bzučení včelek a pozorovali motýly.

Celé léto se starali o to, aby zahrada byla krásná, voňavá a plná života. A když se prázdniny chýlily ke konci, Ela i Teo se už moc těšili, až do ní znovu vběhnou děti a školní zahrada ožije smíchem, hrou a novými dobrodružstvími.

Cvičení 3

(37.–40. min)

Forma: samostatná práce v lavici, sdílení

Dopiš do obrázku slova, která vystihují tvoje prázdniny.

Ž vymýšlejí slova, která vystihují jejich prázdniny, a sdílejí je s ostatními. U může začít návodnými otázkami, při kterých Ž sedí, mají zavřené oči a jen poslouchají: *Jakými dopravními prostředky jste cestovali? Jaké nejlepší jídlo jste o prázdninách ochutnali?*

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: dvojice / v kruhu

Průběh: Ž dokončí jednu z vět: *O svém spolužákovi jsem zjistil/a, že..., Na své prázdniny nejraději vzpomínám, protože...*

R

V tomto týdnu pracujeme s materiálem:

Piš s Divíky: str. 3

Cvič s Divíky: str. 3

1. Přečti věty a rozhodni, o kom jsou. Spoj.

Užil si dobrodružství na farmě.

Poslala kamarádovi pohled z Tábora.

Ztratila malou botičku.

Schoval se do knihovničky.

Teo

Ela

Vítek

Natálka

Jak se skřítki dostali do třídy? Jak se asi teď cítí?

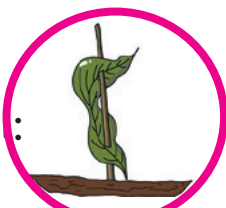

Jak bude příběh pokračovat? Co bys dělal/a s botou ty?

2. Poslechni si, co dělali o prázdninách Ela a Teo.
Označ správný obrázek podle poslechu.

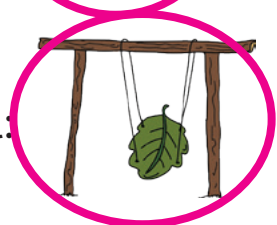
Teo vyrábě:

Ela zalévala:

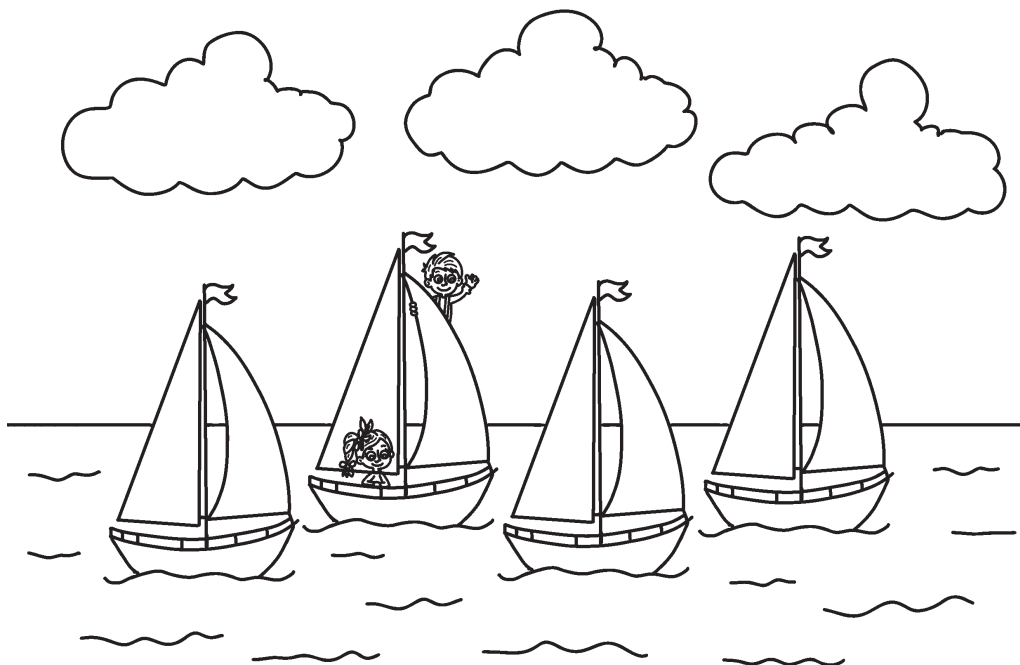
Teo postavil:

Ela vyrobila
marmeládu z:

3. Dopiš do obrázku slova, která vystihují tvoje prázdniny.

Co si myslím teď

Znám jména svých spolužáků.

ANO

NE

Mluví všichni lidé stejným jazykem?

ANO

NE

Víš, co to je mateřský jazyk?

ANO

NE

Vznikne z jakýchkoli písmen vždy slovo?

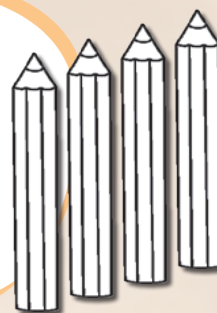
ANO

NE

Ohlédnu se za svým učením

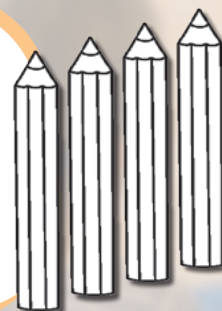
Rozumím, vím, poznám

Vím, že se lidé dorozumívají různými způsoby.
Chápu, že se někomu učí čeština hůř,
protože má jiný mateřský jazyk.

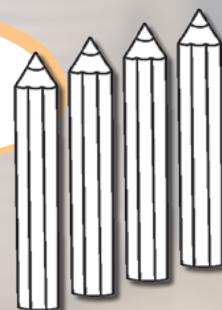
Dokážu

Dokážu pojmenovat většinu věcí kolem sebe.
Dokážu vysvětlit, co to je mateřský jazyk.
Dokážu ve větě najít vlastní jméno osoby.

Používám

Začal/a jsem používat slovo, které jsem dříve neznal/a.

Rosteme spolu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (umění se učit, smysl a cíl učení, celoživotní učení)
- KKK (vyjadřování, porozumění, aktivní naslouchání)
- KOS (vlastní wellbeing, odolávání obtížným situacím)
- KPP (mobilizování zdrojů)
- KRP (práce s informacemi, kritické myšlení)

CÍLE HODINY

- Ž pojmenuje, co již ví a dokáže.
- Ž porovná své původní představy s tím, co se naučil.
- Ž sleduje a pojmenuje vlastní pokrok.
- Ž doloží své sebehodnocení konkrétním příkladem, úlohou nebo zkušeností.
- Ž pojmenuje, co se mu při učení podařilo a v čem potřebuje podporu.
- Ž si stanoví konkrétní a dosažitelný cíl pro další učení.
- Ž navrhne další krok a zvolí způsob podpory, který mu pomůže cíle dosáhnout.
- Ž pracuje s chybou jako s přirozenou součástí učení a využívá ji jako příležitost pro další učení.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 8–9

Průběh práce s dvoustranou

Dvoustrana se opakuje při každém zavádění nového učiva. Dvoustrana pomáhá Ž sledovat vlastní učení a pokrok, pojmenovat, co již vědí a dokážou, a určit, na čem potřebují dále pracovat. Sebehodnocení není cílem samo o sobě. Poskytuje Ž i U informace, které mohou využít při plánování dalších kroků v učení.

Vzhledem k rozdílným vzdělávacím potřebám Ž a odlišnému způsobu práce jednotlivých U není u této dvoustrany stanovena pevná časová dotace. U přizpůsobí čas věnovaný jednotlivým činnostem aktuálním potřebám Ž a podmínkám výuky.

U nejprve představí učivo a vede Ž k orientaci v tom, zda už něco z učiva znají. V průběhu učení jim pomáhá sledovat vlastní pokrok. Po probrání učiva vede Ž k tomu, aby pojmenovali, co už zvládají, a uvědomili si, na čem ještě potřebují pracovat.

1. Než začnete nové učivo – Co si myslím teď?

Ještě před probíráním učiva si Ž přečtou otázky a samostatně označí ANO / NE podle toho, co si v danou chvíli myslí.

T!P Odpovědi zatím U neopravuje ani společně nevyhodnocuje. Nejde o test správnosti, ale o zachycení toho, s čím Ž do nového učiva vstupují. Můžete nechat Ž krátce sdílet ve dvojici, proč odpověděli právě tak. Ž také mohou psát věty či pojmy, které je v souvislosti s novým učivem napadají – U pak listy vybere a rozdá po probrání učiva; může tak vzniknout zajímavý moment překvapení a „aha“ efekt.

2. Po probrání učiva – návrat k otázkám

Po dokončení celku se Ž ke stejným otázkám vrátí. Znovu si je přečtou a zamyslí se:

Myslím si to stále? Změnil/a bych některou odpověď? Co už teď vím jinak?

Teprve nyní je vhodné o otázkách společně diskutovat a nechat děti své odpovědi zdůvodnit.

T!P U se ptá například: *U které otázky jsi změnil/a názor? Co tě během učení přesvědčilo? Jak to víš?* Ž tak vidí vlastní posun, nejen správnou odpověď.

3. Ohlédnu se za svým učáním

Ž si přečtou výroky v oblastech Rozumím, vím, poznám – Dokážu – Používám a pomocí pastelek vyjádří, jak se jim podle jejich názoru daří. Mohou podtrhnout věty, které vystihují učivo, jež zvládají výborně, nebo naopak věty, které ještě neovládají.

U zdůrazní, že nejde o známku ani soutěž. Není cílem vybarvit všechny pastelky. Důležité je zkusit své učení zhodnotit co nejpravdivěji.

T!P U se občas Ž zeptá: *Podle čeho poznáš, že to dokážeš?*

4. Od hodnocení k dalšímu kroku

Na další straně Ž své přemýšlení dokončí:

U nechá Ž prolistovat probrané strany s učivem a teprve potom vyplnit stranu sebehodnocení.

Co se mi podařilo? – Ž pojmenují svůj úspěch. Mohou napsat i konkrétní cvičení z učebnice, např. stranu a číslo cvičení. Mohou psát věty či slova nebo sdílet ve dvojici.

Na čem chci zapracovat? – Ž vyberou jednu konkrétní oblast.

Co mi v tom pomůže? – Ž přemýšlejí, jak se mohou zlepšit.

U může klást návodné otázky: *Pomůže ti zopakovat si učivo se spolužákem? Pomůže ti možnost zeptat se na to, co je ti nejasné? Pomůže ti U?*

Sebehodnocení má smysl tehdy, pokud vede k dalšímu kroku v učení. Proto by měl učitel na informace získané ze sebehodnocení navazovat při plánování další výuky, diferenciaci nebo poskytování podpory jednotlivým žákům.

DOROZUMÍVÁME SE

Co se mi podařilo?

Large empty space for writing answers to the first question.

Na čem chci zapracovat?

Empty space for writing answers to the second question.

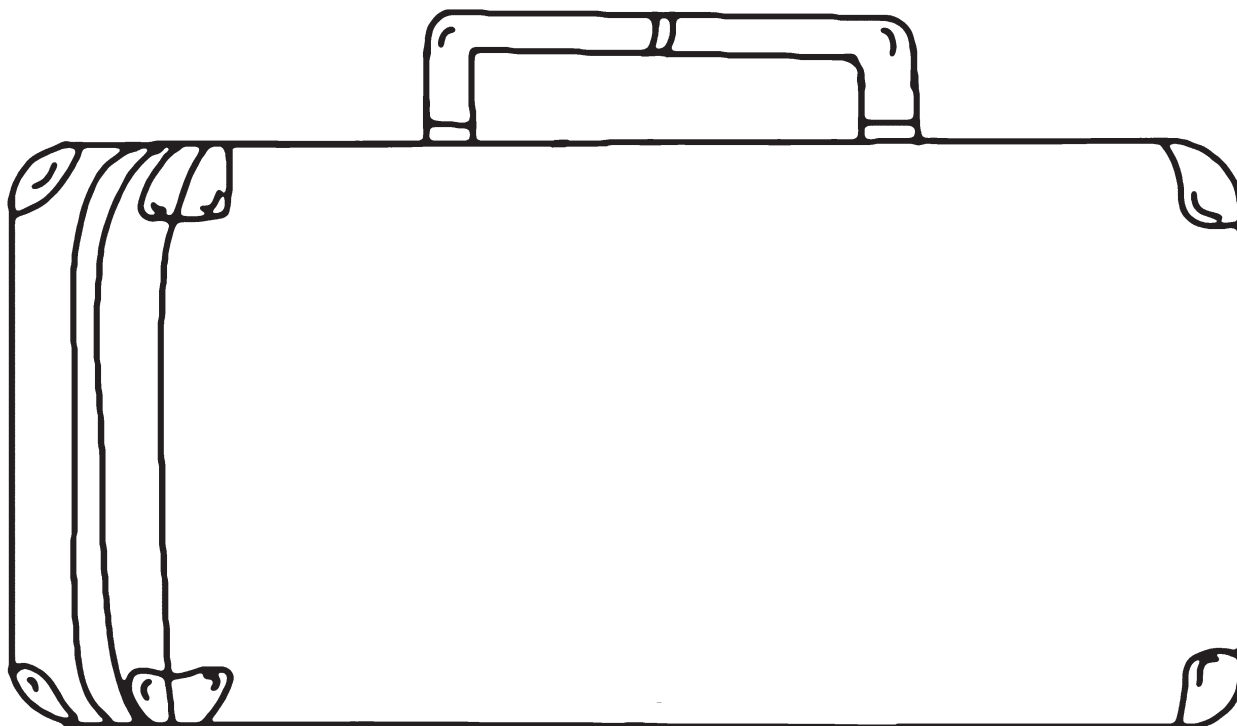
Co mi v tom pomůže?

Empty space for writing answers to the third question.

-   1. Co se tady děje? Odhaduj. Poslechni si rozhovor Tea s Elou a zjisti víc.

- 2. Co si ve svém kufru z prázdnin do 2. třídy neseš ty? Nakresli nebo napiš.

- Vyber si z kufru jednu věc a představ ji ostatním.

-   3. Přečti si příběh a zjisti, kde byl Kubík na prázdninách.

Odjížděli hned ráno po snídani. Posbírali všechny Kubíkovy věci. Kubík vzal jen menší kufřík, se kterým před týdnem přijel, a pár vyvolených plyšáků.

Kubíkova cesta

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysl a cíl učení)
- KKK (porozumění, naslouchání, komunikace)
- KOS (empatie a porozumění druhým, vlastní wellbeing)
- KPP (spolupráce a týmová práce)

CÍLE HODINY

- Ž naslouchá rozhovoru a získává z něj informace.
- Ž sdílí vlastní zkušenosti z prázdnin.
- Ž čte text s porozuměním.
- Ž vyhledává informace v textu.
- Ž odpovídá na otázky vycházející z přečteného textu.
- Ž zdůvodní svůj výběr.
- Ž naslouchá spolužákům.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 10–11
- nahrávka k rozhovoru Tea s Elou v el. uč.
- obrázkové karty se smajlíky

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

Kufr plný vzpomínek

(2.–6. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U vede krátký rozhovor se Ž.

Každé prázdniny jsou plné zážitků. Některé si pamatujeme díky fotografiím, jiné díky věcem, které jsme si přivezli domů. Někdy stačí jediný předmět a hned si vybavíme celý prázdninový příběh.

Také Teo se vrací z prázdnin. Jeho kufr je plný vzpomínek. Poslechneme si rozhovor Tea s Elou a zjistíme, co všechno si z prázdnin přivezl. Potom se společně seznámíme s Kubíkem, který se právě vrací od babičky a dědy. Budeme pátrat po tom, proč byly jeho prázdniny tak výjimečné.

Možné otázky:

Co hezkého si z prázdnin nejvíce pamatuješ?

Přivezl sis z prázdnin nějakou věc, která ti připomíná hezký zážitek?

Kdybys měl/a do školy přinést jen jednu věc z prázdnin, kterou by sis vybral/a?

Na co nejraději vzpomínáš, když se řekne léto?

Ž odpovídají dobrovolně jednou až dvěma větami. U nechává prostor více dětem, aby mohly své zkušenosti krátce sdílet.

Cvičení 1

(7.–15. min)

Forma: společná práce, samostatná práce, řízený rozhovor

Pomůcky: nahrávka v el. uč.

Co se tady děje? Odhaduj. Poslechni si rozhovor Tea s Elou a zjisti víc.

Ž si nejprve prohlédnou obrázek a odhadují, co se děje. Poté si poslechnou rozhovor Tea s Elou prostřednictvím nahrávky v el. uč. Před poslechem U upozorní Ž, aby se soustředili na to, o čem si Ela s Teem povídají. Po poslechu ponechá U krátký čas na rozmyšlení a následně vede rozhovor nad otázkami uvedenými v učebnici.

Poslech:

Teo: Elo, pomoz mi s kufrem. Je strašně těžký!

Ela: Vždyť v něm máš jen pár triček.

Teo: Nemám.

Ela: A co tam tedy máš?

Teo: Všechny svoje nejlepší prázdninové zážitky.

Ela: Zážitky? Ty se přece do kufru nevejdou!

Teo: Ale vejdou. Chci si je uchovat, abych na ně nezapomněl.

Ela: Tak teď už chápu, proč ho skoro neunesíš!

U vyzývá Ž, aby odpovídali celou větou a navazovali na své vlastní zkušenosti. Vede je k tomu, aby spolužákům naslouchali a na jejich vyprávění vhodně reagovali.

Cvičení 2

(16.–20. min)

Forma: samostatná práce, sdílení ve dvojici / ve třídě

Co si ve svém kufru z prázdnin do 2. třídy neseš ty? Nakresli nebo napiš.

Ž do obrázku kufru nakreslí nebo napíše, co si symbolicky přináší z prázdnin do 2. třídy. Poté si z kufru vyberou jednu věc a představí ji ostatním. Krátce vysvětlí, proč ji vybrali a jakou vzpomínku nebo zkušenost jim připomíná.

Diferenciace ↑: Ž, kteří svou odpověď formulují rychleji, mohou podrobněji vysvětlit, proč právě tuto věc vybrali a jakou vzpomínku jim připomíná.

Diferenciace ↓: Ž, kteří potřebují větší podporu, mohou nejprve svou odpověď sdílet ve dvojici. U jim může pomoci doplňující otázkou vycházející z jejich vyprávění.

Cvičení 3

(21.–36. min)

Forma: společná práce, samostatná práce, řízené čtení

Přečti si příběh a zjisti, kde byl Kubík na prázdninách.

Ž si přečtou příběh o Kubíkovi. U podle čtenářských dovedností třídy zvolí způsob čtení. Před čtením upozorní Ž, aby se zaměřili na to, kde Kubík trávil prázdniny a jak se při odjezdu cítil. Po přečtení Ž samostatně promyslí odpovědi na otázky uvedené pod textem. Následně společně vyhledávají odpovědi přímo v textu, zdůvodňují je a diskutují o Kubíkových pocitech. Při poslední otázce odvozují význam spojení *mít v hlavě guláš* ze situace v příběhu a vysvětlují jej vlastními slovy.

Diferenciace ↑: Ž, kteří pracují rychleji, mohou v textu vyhledat další věty, které ukazují, jak se Kubík při odjezdu cítil.

Diferenciace ↓: Ž, kteří potřebují větší podporu, vyhledávají informace společně s U nebo ve dvojici. U je vede otázkami přímo k příslušné části textu.

TIP Při rozhovoru o spojení *mít v hlavě guláš* U vede Ž k vysvětlení významu na základě situace popsané v příběhu, nikoli k obecné poučce.

Cvičení 4

(37.–42. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Kubík by chtěl babičce a dědovi za prázdniny poděkovat. Který vzkaz by měl Kubík poslat? Vyber a označ. Zdůvodni svůj výběr.

Ž si přečtou nabízené vzkazy a vyberou ten, který by měl Kubík poslat babičce a dědovi. Svůj výběr označí a zdůvodní na základě přečteného příběhu. Následně proběhne společná kontrola, při které Ž své odpovědi porovnají a doloží je informacemi z textu. U vede Ž k tomu, aby své rozhodnutí vždy opírali o obsah příběhu.

Reflexe

(43.–45. min)

R

Forma: v lavici

Průběh: Ž sedí v lavici a pomocí smajlíků ze Ž balíčku hodnotí průběh hodiny.

Možné výroky U:

Vyprávěl/a jsem o své prázdninové vzpomínce.

Dokázal/a jsem najít odpovědi v příběhu o Kubíkovi.

Vybral/a jsem správný vzkaz pro babičku a dědu a svůj výběr jsem zdůvodnil/a.

Pozorně jsem naslouchal/a ostatním.

V tomto týdnu pracujeme s materiálem:

Piš s Divíky: str. 4–7

Čti s Divíky: str. 3

Cvič s Divíky: str. 4–5

Kufřík, se kterým před týdnem přijel, opakoval si v duchu. Připadalo mu, že tady strávil snad celé prázdniny, aspoň podle toho, co všechno stihl zažít.

Najednou se mu strašně nechtělo domů. Všechno, co měl v rukou, položil a otočil se na babičku a dědu a objal je.

„Dědo, pošli co nejdříve ty fotky,” připomínal Kubík dědovi z okýnka v autě. Ještě jedno zamávání, zatroubení a babička a děda už mu mizeli ve zpětném zrcátku.

„Co bylo u babičky a dědy nejlepší?” ptala se ho cestou maminka. Kubík dlouho přemýšlel, snažil se vybavit si všechny ty události a zážitky a asi se mu trochu pomíchaly a v hlavě z toho měl jeden velký guláš. Ale moc dobrý guláš. „Všechno, mami, celé prázdniny,” řekl nakonec Kubík, opřel si bradu o ruku a díval se z auta, jak se okolo míhají stromy a pole.

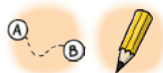
 Najdi v textu, jak dlouho byl Kubík u prarodičů. Větu označ.

 Co to znamená mít v hlavě guláš?

4. Kubík by chtěl babičce a dědovi za prázdniny poděkovat. Který vzkaz by měl Kubík poslat? Vyber a označ. Zdůvodni svůj výběr.

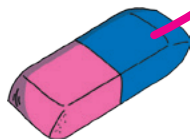
1. Přečti si hádanky. Spoj obrázek s hádankou a doplň písmena.

Když se ostré břity zkrříží,
ustříhnou vše bez potíží.
Udělají ŠMIKY ŠMIK!
Má je žák i kadeřník.
Co je to?

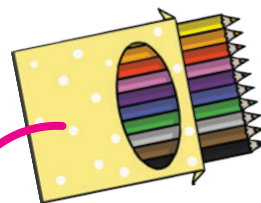

N Ů Ž K Y

Tahy tužkou rázem mizí.
Byl tady snad někdo cizí?
Na stole je podezřelý –
malý kvádr bílý celý.
Co je to?

G U M A

Ten dům, v noci opuštěný,
ve dne ale prázdný není.
Děti do něj pospíchají
a na zádech brašny mají.
Co je to?

Š K O L A

Ta dřívka dřevěná,
tuhami plněná,
každé jinou barvu má
a žáček je dobře zná.
Co je to?

P A S T E L K Y

2. Najdi v hádankách velký i malý tvar jednoho písmene
a zakroužkuj tuto dvojici stejnou barvou.

3. Spoj přesmyčku s jejím řešením.

lepidlo

učebnice

ořezávátko

pravítko

ECINBEČU

OKTÁVÁZEŘO

OLDIPEL

OKTÍVARP

Hádanky ze třídy

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysl a cíl učení)
- KRP (řešení běžných problematických situací)
- KKK (porozumění, naslouchání, komunikace)

CÍLE HODINY

- Ž čte krátký text s porozuměním.
- Ž odhalí řešení hádanky podle uvedených znaků.
- Ž přiřazuje text k odpovídajícímu obrázku.
- Ž doplňuje chybějící písmena ve slovech.
- Ž vyhledává velký a malý tvar stejného písmene.
- Ž rozpoznává shodná slova zapsaná různým způsobem.
- Ž zdůvodňuje své řešení a naslouchá spolužákům.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 12
- el. uč.

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Co se skrývá ve třídě?

(2.–5. min)

Forma: společná práce, řízený rozhovor

Průběh: U vyzve Ž, aby se rozhlédli po třídě a očima vyhledali předměty, které používají při školní práci. Jeden vybraný předmět U stručně popíše, aniž vysloví jeho název, a Ž hádají, o který předmět jde. Poté mohou stejným způsobem popsat některý předmět i Ž. U naváže tím, že také na stránce učebnice jsou ukryté školní předměty, tentokrát v hádankách.

Cvičení 1

(6.–22. min)

U

Forma: společná práce, práce ve dvojicích, samostatná práce

Přečti si hádanky. Spoj obrázek s hádankou a doplň písmena.

U nechá Ž nejprve jednotlivé hádanky pozorně přečíst a upozorní je, aby si všímali slov, která jim mohou napovědět řešení. Po každé hádance dostanou Ž krátký čas na rozmyšlení a teprve poté přiřadí odpovídající obrázek. Následně doplní chybějící písmena do názvů předmětů. Při společné kontrole Ž své řešení zdůvodňují konkrétní nápovědou z hádanky. Pokud zbude čas, mohou jako rozšiřující aktivitu vymyslet vlastní hádanku o školní pomůcce.

Varianta A: U čte jednotlivé hádanky nahlas. Po každé z nich společně s Ž hledá slova, která napovídají řešení, a teprve poté třída vybírá obrázek a doplňuje název.

Varianta B: Ž pracují ve dvojicích. Střídají se ve čtení hádanek, společně se domlouvají na řešení a vzájemně si vysvětlují, podle které části textu předmět poznali.

Varianta C: Ž vyřeší hádanky a doplní názvy samostatně. Poté proběhne společná kontrola, při níž jednotliví Ž přečtou úsek hádanky, který je k řešení dovedl.

Diferenciace ↑: Ž, kteří pracují rychleji, mohou jako rozšiřující aktivitu vymyslet vlastní hádanku o školní pomůcce.

Diferenciace ↓: Ž, kteří potřebují větší podporu, mohou nejprve určit řešení podle obrázků a poté v textu vyhledat nápovědu, která jejich volbu potvrzuje.

T!P Při kontrole se U neptá pouze na název předmětu, ale

také na to, která část hádanky Ž k odpovědi přivedla.

Cvičení 2

(23.–29. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Najdi v hádankách velký i malý tvar jednoho písmene a zakroužkuj tuto dvojici stejnou barvou.

U naváže na přečtené hádanky a vyzve Ž, aby se tentokrát nesoustředili na jejich význam, ale na podobu písmen. Ž samostatně vyhledají v textu velký a malý tvar téhož písmene a oba tvary označí stejnou barvou. Při kontrole několik Ž ukáže svou dvojici a pojmenuje oba tvary písmene. U upozorní, že vhodných dvojic lze v textu nalézt více.

Diferenciace ↑: Ž mohou v hádankách vyhledat více dvojic velkého a malého tvaru stejného písmene.

Diferenciace ↓: U nasměruje Ž nejprve k počátečnímu velkému písmenu některého řádku a poté je vede k hledání stejného písmene v malém tvaru.

T!P Před samotným hledáním U nechá Ž slovně popsat, co znamená „velký a malý tvar stejného písmene“, a ověří tak porozumění zadání.

Cvičení 3

(30.–39. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojicích, společná kontrola

Spoj přesmyčku s jejím řešením.

U vyzve Ž, aby si pozorně prohlédli obě skupiny slov a hledali, která k sobě patří. Ž postupně spojují přesmyčky s jejich řešením. Při kontrole přečtou správně zapsaný tvar a porovnají jej s odpovídající přesmyčkou. U vede Ž k pečlivé kontrole všech písmen, nikoli pouze začátku nebo konce slova.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v lavici

Průběh: Každý žák jednou větou dokončí jednu z nabízených vět. Odpovídají dobrovolníci nebo postupně celá třída. U nehodnotí správnost odpovědi, pouze dává prostor ke sdílení a případně naváže krátkou doplňující otázkou.

Dokonči větu: *Dnes jsem nejrychleji uhodl/a... Nejvíce mi pomohlo... Nejvíce mě překvapilo... Příště bych chtěl/a vymyslet hádanku o... Dnes jsem zjistil/a, že při řešení hádank je důležité...*

Slova kolem nás

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (vyhledávání informací v textu, práce se slovy)
- KKK (čtení s porozuměním, vyjadřování myšlenek)
- KRP (hledání správného pořadí písmen, tvorba slov)
- KPP (samostatná práce a kontrola výsledků)

CÍLE HODINY

- Ž chápe význam správného pořadí písmen ve slově.
- Ž vyhledává slova podle zadaného kritéria.
- Ž manipuluje s písmeny a vytváří nová slova.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 13
- stíratelná tabulka
- papír s napsanými písmeny (vytvoří U)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Popletená slova

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U napíše na tabuli pomíchané slovo:

AVLICE (lavice)

Otázka: *Co se stalo s písmeny?*

Ž navrhuje řešení. Poté U vytvoří další podobné příklady.

Metodická poznámka: Ž zkoušejí vymýšlet co nejvíce slov začínajících na jedno písmeno tak, aby obsahovala různý počet písmen (nebo zadaný počet slabik či konkrétní poslední písmeno) – příprava na práci s učebnicí.

Lov na písmena

(6.–13. min)

Forma: ve skupinách

Průběh: Ž pracují ve skupinách. Na chodbě jsou rozmístěna písmena zvolená U. Ž se střídají – vždy jeden vyběhne, zapamatuje si jedno písmeno a po návratu ho napíše do tabulky. Jakmile skupina získá všechna písmena, společně z nich skládá co nejvíce slov.

U

Cvičení 1

(14.–27. min)

Forma: individuální práce, dvojice

Pomůcky: papír s písmeny

Doplň slova podle obrázků. Barevná políčka prozradí tajenku.

U upozorní Ž, aby si všimli, že všechna slova v pyramidě začínají stejným písmenem – písmenem, které je uvedeno nahoře.

Ž doplňují slova podle obrázků a odhalují tajenku: Ela nemá botu (podbarvená políčka). Zopakují, co mají všechna slova společného, dvě z nich použijí ve větě a z písmen v pyramidě skládají další slova.

Následně Ž sdílejí ve dvojicích odpovědi: *Co se dozvíš, když jsou písmena správně seřazená? Vyvozují, že správné pořadí písmen je důležité pro správný zápis slova. Co se stane, když jsou písmena správně seřazená, ale zapomeneš napsat jedno písmeno? (U demonstruje na tabuli = slovo nedává smysl/vznikne slovo s jiným významem – LAVICE/LAVCE/LVICE)*

Výzva: VYMYSLI DVĚ SLOVA, KTERÁ MAJÍ STEJNÝ POČET PÍSMEN.

Úkoly u této ikony mají vždy ověřit porozumění probírané látce. Ž pracují samostatně na stíratelné tabulce a své návrhy sdílejí ve dvojicích.

Diferenciace ↓: U napíše nabídku slov na tabuli, Ž tvoří dvojice.

Cvičení 2

(28.–39. min)

Forma: práce v lavici/dvojici

Pomůcky: stíratelná tabulka

Spoj větu s obrázkem.

U rozdělí Ž do dvojic.

Úkol: Kolik nových slov dokážeš vytvořit ze slova ROSA změnou prvního písmene?

Možné odpovědi děti zapisují na stíratelnou tabulku. Poté společně hledají, které slovo ukazuje obrázek.

Následně Ž pracují podle instrukcí s dalšími dvěma úkoly: *Ž písmen slova SEL vytvoř nové slovo. a Které zvíře je schované ve slově PESTRY?*

Diferenciace ↑: Ž samostatně vymýšlejí písmenkové přesmýčky.

Výzva: VE SLOVĚ MRAK ZMĚŇ JEDNO PÍSMENO A VYTVOŘ NOVÉ SLOVO.

Ž mohou pracovat se skládací abecedou a slova skládat. Vedeme k pochopení, že písmena tvoří slovo, slovo má svůj význam. Náhodné spojení písmen slovo netvoří. Každé písmeno ve slově má své důležité nezastupitelné místo.

Diferenciace ↑: Vypuť jedno písmeno tak, aby vzniklo nové slovo.

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: v kruhu

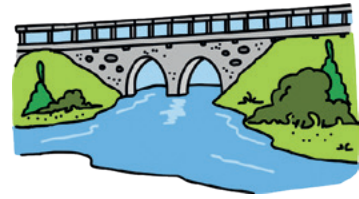
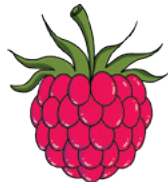
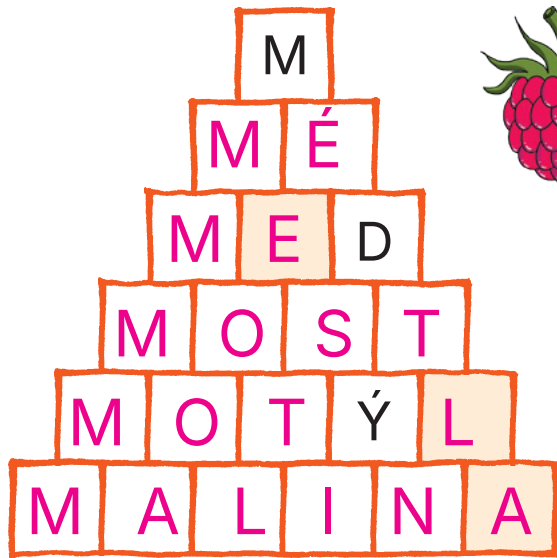
Průběh: U položí otázku: *Proč je důležité správné pořadí písmen?* Ž diskutují, shrnují své poznatky.

TIP Pero doprostřed: Ž odpoví na otázku a položí pero doprostřed kruhu:
Dnes jsem se dozvěděl/a, že...

R

1. Dopln̄ slova podle obrázků. Barevná políčka prozradí tajenku.

E L A NEMÁ BOTU.

Co mají slova v pyramidě společného? Vyber dvě slova a použij je ve větě.

Poskládej z písmen v pyramidě různá slova.

+ VYMYSLI DVĚ SLOVA, KTERÁ MAJÍ STEJNÝ POČET PÍSMEN.

2. Spoj větu s obrázkem.

Změň první písmeno ve slově ROSA.

VOSA

Které zvíře je schované ve slově PESTRÝ?

Z písmen slova SEL vytvoř LES nové slovo.

+ VE SLOVĚ MRAK ZMĚŇ JEDNO PÍSMENO A VYTVOŘ NOVÉ SLOVO.

D R A K

(možné řešení)

1. Přečti si text a dopiš vlastní jména dětí. Vytvoř věty o Teovi a Ele.

Jakub s Natálkou spolupracují na úkolu. Za Natálkou sedí Vojta v pružovaném svetru. Vedle Vojty přes uličku pracuje Sára s Matějem. Luští křížovku. V lavici před nimi píše Filip o svých prázdninách. Po jeho levé ruce sedí Zuzka. Zuzka píše do písanky.

Sára	←		→	Vojta
Matěj	←		→	Vítek
Filip	←		→	Jakub
Zuzka	←		→	Natálka

Vítek sedí s Vojtou.

Natálka sedí v první lavici vedle Jakuba.

Teo vykukuje za květináčem.

Ela se schovává na lampě.

2. Doplň a zakroužkuj vlastní jména. Co mají slova společného?

Radek • stůl • skříň • O/E/Ála • Teo • penál • sešit
 pero • Natálka • Vítek • aktovka • Matěj • nástěnka
 tužka • Natálka • okno • Katka • Radek • lavice

Co zajímavého už víš o svých spolužácích?

VYMYSLI VĚTU, VE KTERÉ POUŽIJEŠ ALESPŇ DVĚ VLASTNÍ JMÉNA.

Vlastní jména

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (objevování pravidel, třídění slov)
- KKK (vyjadřování, argumentace, sdílení názorů)
- KOS (spolupráce, naslouchání)
- KRP (porovnávání a hledání společných znaků)

CÍLE HODINY

- Ž rozlišuje vlastní jména a ostatní slova.
- Ž si všimá, že vlastní jména začínají velkým písmenem.
- Ž vyhledává vlastní jména v textu a obrázku.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 14–15
- stíratelná tabulka
- kartičky se jmény
- kalendář

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Doplň větu

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: kartičky se jmény

Průběh: U připraví kartičky se jmény několika dětí ze třídy. Vybraný Ž si vylosuje jednu kartičku, aniž by se na ni podíval, a předá ji U. Ten jméno ukáže ostatním Ž. Ti postupně napovídají pomocí jednoduchých charakteristik, například: *Je to chlapec., Sedí v první řadě., Má rád sport.* Ž se snaží podle indicií uhodnout, které jméno si vylosoval.

Metodická poznámka: Ž si uvědomují, že jméno označuje konkrétní osobu. Přirozeně se připravují na pojem vlastní jméno.

Cvičení 1

(6.–10. min)

U

Forma: samostatná práce v lavici/ve dvojicích

Přečti si text a dopiš vlastní jména dětí. Vytvoř věty o Teovi a Ele.

Evokační vyvození učiva:

U napíše na tabuli několik slov. Vlastní jména zvýrazní barevně, ostatní slova ponechá černá. Ž si slova pozorně prohlédnou a přemýšlejí, proč jsou některá z nich barevná. U se ptá: *Co mají barevná slova společného? Koho nebo co tato slova označují? Čím se liší od ostatních slov na tabuli?* Ž své nápady sdílejí a společně hledají společný znak barevně označených slov. Aktivita vede děti k objevování toho, že některá slova označují konkrétní osoby a nazývají se vlastní jména.

Následně Ž čtou věty o Ž ve třídě na fotografii, dopisují jejich jména do řádku ve cvičení. Samostatně pak napíše větu o Ele a Teovi, kteří se ve třídě schovávají.

TIP Vlastní jména: Ž v textu zakroužkují první písmeno vlastních jmen a ověří si, že se vlastní jména píšou s velkým písmenem.

Diferenciace ↑: Ž na tabulku napíše libovolné jméno s vynechanými písmeny a spolužáci hádají jméno.

Cvičení 2

(11.–17. min)

Forma: individuální práce

Doplň a zakroužkuj vlastní jména. Co mají slova společného?

Ž do vlastních jmen doplní velká počáteční písmena. Poté pracují ve dvojicích:

Ž sdílejí, co mají tato slova společného (vlastní jména píšeme s velkým počátečním písmenem).

Otázka k rozhovoru: Co zajímavého už víš o svých spolužácích?

Výzva: VYMYSLI VĚTU, VE KTERÉ POUŽÍJEŠ ALESPŇ DVĚ VLASTNÍ JMÉNA. Ikona Výzva nabízí aktivitu, ve které si Ž mohou ověřit, zda používají to, co se právě učí.

Ž mohou sdílet ve dvojicích. Z dvojice mohou vybrat nápaditější větu a tu sdílet třídě.

Diferenciace ↑: Ž do věty zapojí jména začínající stejným písmenem.

Diferenciace ↓: Ž mohou pracovat s kalendářem.

Cvičení 3

(18.–35. min)

Forma: práce s textem v lavici/ve dvojici

Přečti si básničku. Najdi vlastní jména osob a podtrhni je.

Ž si přečtou báseň (samostatně, ve dvojicích nebo střídavě po řádcích v rámci třídy v určeném pořadí). Následně v básni podtrhnou vlastní jména.

TIP Práce s básničkou: Ž vyhledávají v básni slova s velkým písmenem a zdůvodňují jeho použití. Ž nahrazují vlastní jména v básni jinými vlastními jmény a báseň znovu čtou. Ž recitují báseň s pohybovým doprovodem – při vlastním jménu tlesknou, po tečce udělají dřep.

Wellbeing: U vybere jednoho Ž, který stojí zády ke třídě. Ostatní o něm postupně říkají pouze pozitivní a pochvalné věty.

Cvičení 4

(36.–40. min)

Forma: v lavici/ve dvojici

Podtrhni jména a příjmení osob.

Ž pracují podle pokynů. Evokace: U položí otázku: *Znáte příjmení vašich prarodičů nebo kamarádů?*

TIP Moje jméno: Ž napíše své jméno modře a příjmení zeleně (mohou do sešitu).

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: v lavici / v kruhu

Průběh: Ž mluví po kruhu; každý řekne jedno vlastní jméno – například jméno kamaráda, maminky nebo dědečka.

R

3. Přečti si básničku. Najdi vlastní jména osob a podtrhni je.

VELKÁ PÍSMENA

Jana Topinková

Přemýšlíš-li také stále,
kde písmeno napsat malé
a kde velké správně psát?
Poradím ti velmi rád.

Nehledej v tom žádnou léčku,
když ve větě píšeš tečku,
po ní velké vždycky dej,
už v tom chybu nedělej.

Zdeněk, Petr, Magdalena
vědí, co jsou vlastní jména.
Také město jméno má,
co to asi znamená?

Pravidel těch spoustu máme,
teď si ale pauzu dáme.
Ať se naše učení
nepromění v mučení.

Jana Topinková: Čeština jedna báseň

4. Podtrhni **jména** a **příjmení** osob.

Natálka Nováková bydlí v malé vesnici nedaleko Prahy.

Chodí do druhé třídy a má spoustu kamarádů.

Nejčastěji si hraje s Evou Suchou, Radkem
Hruškou a Vítkem Bílým.

S Vítkem založili tajný klub.

Klub se jmenuje Divizna.

Do klubové kroniky zapisují všechny společné
zážitky a nápady.

TETA Z ANGLIE

1. Čti. Podtrhni v textu vlastní jména.

„Zítra přijede teta Cecilka, tak si běžte udělat pořádek v pokojíčku, ať se nelekne!“ řekla dětem maminka a sama se pustila do velkého úklidu.

„A na jak dlouho se u nás zdrží?“ zajímala se Lucka. Byla zvyklá, že teta vždycky zůstala déle, protože bydlela daleko. Dokonce v jiné zemi. Narodila se sice v Česku, ale provdala se do Anglie, takže umí dobře anglicky.

„Zůstane u nás pár dní,“ odpověděla maminka a honem spěchala pro prachovku. Adam s Luckou se vytratili do svého pokojíčku a zahájili úklid. Při něm nahlas přemýšleli, co všechno budou s tetou podnikat. Teta Cecilka je totiž ze všech tet nejskvělejší. S ní se člověk nikdy nenudí.

Zuzana Pospíšilová: Hravá škola hádání

2. Je to pravda? Zakroužkuj správná písmena a doplň tajenku.

Teta se jmenuje Lucka.

M

J

Adam se na tetu těší.

I

Á

S Cecilkou je nuda.

S

Ř

Teta Cecilka žije v Česku.

A

Í

Manžel tety Cecilky je Angličan. Jmenuje se George.

Česky by se mu říkalo

J I Ř Í.

3. Doplň větu z příběhu.

LUCKA A

ADAM

SE TĚŠÍ NA

TETU

CECILKU

Z ANGLIE.

Teta z Anglie

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (vyhledávání informací v textu, objevování pravidel)
- KKK (čtení s porozuměním, sdílení názorů)
- KOS (spolupráce ve dvojici)
- KRP (ověřování pravdivosti tvrzení)

CÍLE HODINY

- Ž čte text s porozuměním.
- Ž vyhledává v textu důležité informace.
- Ž rozlišuje pravdivé a nepravdivé informace.
- Ž doplňuje informace podle přečteného textu.
- Ž vypráví stručně obsah příběhu vlastními slovy.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 16
- stíratelná tabulka
- obrázkové kartičky se smajlíky nebo kartičky se slovy **ANO, NE**
- mapa Evropy nebo glóbus
- kartičky pro skupinovou práci

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Kdo asi přijede?

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: mapa/glóbus

Průběh: U oznámí: *Dnes k nám přijede návštěva. Zkuste uhodnout, odkud.*

Na tabuli postupně zapisuje několik zemí (Česko, Anglie, Polsko, Slovensko, Německo...). Ž tipují, odkud asi návštěva přijede, a svůj tip zdůvodní. Poté U přečte název kapitoly **Teta z Anglie**. U ukáže na mapě Anglii.

Následují otázky: *Co si představíte pod názvem Teta z Anglie? Co bychom se o ní mohli dozvědět?*

Jaké informace budeme při čtení hledat?

TIP Ž si před čtením společně s U vytvářejí očekávání a formulují otázky, na které budou během čtení hledat odpověď. Následně vyhodnotí, zda čtením odpovědi získali. (např. jaké je tetino oblíbené jídlo?)

Cvičení 1

(6.–12. min)

Forma: samostatná práce v lavici / ve dvojicích

U

Čti. Podtrhni v textu vlastní jména.

Ž si přečtou text. Možnosti čtení: tiché čtení, čtení ve dvojicích, střídavé čtení po odstavcích, řetězové čtení. Po přečtení společně odpovídají na otázku: *Co nového jsme se o tetě dozvěděli?*

Ž vyhledávají odpovědi přímo v textu.

TIP 1: Pozorné čtení: U hlasitě čte. Jakmile přestane číst, začnou číst hromadně Ž. Dupnutím U dává signál, že přebírá opět čtení on.

TIP 2: Pro práci s textem: Ž vyhledávají: *Co ses o tetě Cecilce z textu dozvěděl? Jak poznáš, že se děti na příjezd tety těšily? Najdi důkaz v textu. Proč si myslíš, že se s tetou Cecilkou člověk nikdy nenudí?*

TIP 3: Sdílení s úkolem: Ž ve dvojicích vymýšlejí, co by chtěli zažít s tetou Cecilkou a co by je nejvíce bavilo.

Diferenciace ↑: Ž vyhledají větu, která je podle nich nejdůležitější, a vysvětlí, proč.

Cvičení 2

(13.–20. min)

Forma: individuální práce

Je to pravda? Zakroužkuj správná písmena a doplň tajenku.

Ž vyluští tajenku, kterou dopíše do promluvkové bubliny.

U připomíná Ž, aby v textu hledali důkazy, které jednotlivá tvrzení potvrzují nebo vyvracejí.

Detektiv textu

(21.–26. min)

Forma: v lavici

Pomůcky: kartičky ANO, NE

Průběh: U vymýšlí a čte další tvrzení.

Ž ukazují kartičky **ANO** nebo **NE** podle souhlasu/nesouhlasu.

U stále připomíná: *Nehádej. Najdi důkaz v textu.*

Ž si osvojují důležitou čtenářskou strategii – své odpovědi opírají o informace uvedené v textu.

Cvičení 3

(27.–35. min)

Forma: práce s textem, v lavici / ve dvojici

Doplň větu z příběhu.

Ž doplní větu podle textu.

Poté příběh převyprávějí vlastními slovy.

TIP Ž říkají správně a špatně doplněné věty a zbytek třídy určuje, zda je věta pravdivá.

Živá osa příběhu

(36.–40. min)

Forma: ve skupinkách

Pomůcky: kartičky pro skupiny připravené učitelem s nápisy: maminka oznamuje příjezd tety, děti se ptají, jak dlouho teta zůstane, Adam s Luckou uklízí pokoj, děti přemýšlejí, co budou s tetou podnikat

Průběh: U rozdává skupinám Ž kartičky. Ž ve skupinách seřadí kartičky podle časové posloupnosti děje a následně příběh stručně převyprávějí.

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: v lavici / v kruhu

Průběh: Ž dokončí jednu větu.

Dnes jsem zjistil/a, že...

Při čtení mi nejvíce pomohlo...

Dnes jsem našel/našla odpověď na otázku...

Příště budu při čtení více...

Rozšiřující reflexe: Ž pracují ve dvojicích. Jeden představuje Lucku, druhý novináře. Novinář pokládá otázky, například:

Jaká je tvoje teta?

Odkud přijela?

Co jste spolu dělaly?

Co tě nejvíce překvapilo?

Po chvíli si role vymění.

V tomto týdnu pracujeme s materiálem:

Piš s Divíky: str. 8–11

Čti s Divíky: str. 4–5

● Cvič s Divíky: str. 6–7

Mateřský jazyk

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (vyhledávání informací v textu, propojování nových poznatků s vlastní zkušeností)
- KKK (čtení s porozuměním, sdílení zkušeností)
- KOS (respekt k odlišnostem, naslouchání druhým)
- KOB (respektování kulturní a jazykové rozmanitosti)

CÍLE HODINY

- Ž vysvětlí vlastními slovy pojem mateřský jazyk.
- Ž vyhledává informace v textu.
- Ž propojuje informace z textu s vlastní zkušeností.
- Ž respektuje, že lidé mohou doma mluvit různými jazyky.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 17
- fotografie dětí (pro tip)
- stíratelná tabulka

Pozdrav

(1. min)

E

společné přivítání na hodině

Jaká cizí slova znáš?

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U se ptá: *Jaké cizí slovo znáš? Kde ses ho naučil/a? Myslíš, že někdo může od malička používat dva jazyky?*

T!P 1: U pustí ukázky pohádek v jiných jazycích. Ž určují, o jaký jazyk se jedná.

T!P 2: U ukáže fotografii dvou dětí a ptá se: *Můžeme z fotografie poznat, jakým jazykem mluví? Co by musely udělat, pokud by každé mluvilo jiným jazykem a chtěly si porozumět?*

Cvičení 1

(6.–12. min)

U

Forma: samostatná práce v lavici/ve dvojicích

Čti text. Která věta vysvětluje, co je mateřský jazyk? Označ.

Než Ž začnou číst, U položí otázku: *Jak poznáš, že někdo mluví jiným jazykem než česky?*

Ž krátce sdělí své nápady.

Poté si samostatně/společně přečtou text a označí část, která vysvětluje pojem mateřský jazyk.

Následuje společná kontrola. Ž vlastními slovy vysvětlí, co je mateřský jazyk.

Práce s ilustrací: Ž ve dvojicích popisují, jak na ně působí děti na fotografii. U se ptá: *Lze z fotografie poznat, jaký mají děti mateřský jazyk? Proč ne? Aktivita vede k argumentaci a k uvědomění, že mateřský jazyk nelze určovat podle vzhledu.*

T!P 1: Cizí řeč: U pustí krátké ukázky češtiny, ukrajinštiny a vietnamštiny. Ž hádají: *Zní jazyky úplně jinak? Mají něco podobného? Rozumí jazyku někdo ze třídy?*

T!P 2: Tipy pro práci s textem: Ž vyhledávají, jakým jazykem doma mluví Linh a jakým jazykem doma mluví Danylo. Ž vysvětlují, proč oba ve škole používají češtinu. Ž vlastními slovy vysvětlí, co znamená mateřský jazyk.

Diferenciace: Ž vyhledají v textu všechny informace o Linh a Danylovi a stručně je shrnou.

Diferenciace: Ž pracují ve dvojici. Jeden vyhledává informace o Linh, druhý o Danylovi. Poté si své poznatky vzájemně sdělí.

Cvičení 2

(13.–20. min)

Forma: individuální práce/dvojice/třída

Spoj části vět, které k sobě patří.

Navazující otázka: *Jaká vlastní jména se v tomto cvičení objevují?*

Ž nejprve samostatně propojí správné části vět podle informací z textu. Poté si své řešení ověří ve dvojici a zdůvodní, podle které informace v textu větu spojili.

Společná kontrola probíhá formou diskuse. U vede

Ž k tomu, aby své odpovědi vždy doložili větou nebo informací z textu.

T!P 1: Tipy pro práci: Ž vysvětlují, proč Linh mluví doma vietnamsky a Danylo ukrajinsky. Ž hledají, co mají obě děti společného, a rozdíl mezi jednotlivými postavami. Ž dokončí větu: *Ve škole oba mluví..., protože...*

T!P 2: Ž vytvoří vlastní větu o Linh nebo Danylovi podle informací z textu.

Hádanky

(21.–40. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U řekne krátké indicie: *Doma mluvím vietnamsky. Ve škole česky.*

Ž hádají, o které postavě z příběhu je řeč. Poté sami vytvářejí podobné hádanky, například o fiktivních postavách.

Výzva: JAKÝ JE TVŮJ MATEŘSKÝ JAZYK? VYSVĚTLI PROČ.

Rozšiřující ověření: U přečte několik situací. Ž rozhodují, jaký je mateřský jazyk jednotlivých dětí, a své rozhodnutí zdůvodní.

Např.: *Anička od narození doma mluví česky.* → Jaký je její mateřský jazyk? *Ming doma mluví s rodiči čínsky, ale ve škole česky.* → Jaký je jeho mateřský jazyk? *Olena se přestěhovala z Ukrajiny a doma mluví ukrajinsky.* → Jaký je její mateřský jazyk?

Reflexe

(41.–45. min)

R

Forma: v lavici / v kruhu

Průběh: Ž dokončí jednu z vět: *Dnes jsem zjistil/a, že... Překvapilo mě, že... Už vím, co je mateřský jazyk.*

1. Čti text. Která věta vysvětluje, co je mateřský jazyk? Označ.

„Teta s námi mluví česky, ale doma anglicky,“ vyprávěla Lucka.
„To jde?“ podivil se Vítek.

„Jistě,“ usmála se paní učitelka. „Třeba Danylo doma mluví ukrajinsky a Linh vietnamsky. Ve škole ale oba používají češtinu.“

„Ukrajinašтина je Danylův mateřský jazyk a Linh má jako mateřský jazyk vietnamšтина,“ vysvětlila paní učitelka.

„Mateřský jazyk je jazyk, který se jako první naučíme doma.“

Natálka se zamyslela. „Tak proto je pro ně čeština někdy těžší! Od malička totiž doma slyší jiný jazyk.“ Češtinu používají, aby se dorozuměli v České republice.

Co mají Linh a Danylo společného?

2. Spoj části vět, které k sobě patří.

Mateřský jazyk Linh je

ukrajinsky.

Linh ve škole mluví

vietnamšтина.

Danylo doma mluví

česky.

Jaký je tvůj mateřský jazyk? Vysvětli proč.

1. Poslechni a přečti si básničku. Kterou zvířecí řeč se Míci učí nejdříve? Proč?

TLUMOČNICE MÍCI

Miloš Kratochvíl

Mourovatá kočka Míci
chce prý dělat tlumočnici.

Štěká, vrčí, bučí, mečí,
učí se šest cizích řečí!
Od snídaně do svačiny
má hodiny slepičiny,
a potom hned po svačině
se věnuje králičině.

Říkala, že ještě zkusí
zvládnout řeč kachní a husí,
a dokud prý dobře slyší,
naučí se i řeč myší.

Mám dojem, že kočka Míci
nebude jen tlumočnicí!

Kterému zvířeti bys chtěl/a rozumět? Na co by ses ho zeptal/a?

2. Co patří mezi cizí jazyky? Podtrhni.

noty

španělština

polština

angličtina

abeceda

dopravní značky

čínština

šifra

NĚMČINA

Dorozumíváme se

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (vyhledávání informací v textu, propojování nových poznatků)
- KKK (naslouchání, vyjadřování myšlenek, využívání různých způsobů dorozumívání)
- KOS (spolupráce ve dvojici i skupině)
- KRP (hledání vhodného způsobu dorozumění)

CÍLE HODINY

- Ž rozlišuje různé způsoby dorozumívání.
- Ž čte s porozuměním a vyhledává informace.
- Ž využívá gesta, mimiku a zvuky při komunikaci.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 18–19
- stíratelná tabulka

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Zvířecí tlumočník

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U pouští zvuky zvířat. Ž hádají zvíře a vymýšlejí, co by mohlo říkat v lidské řeči. Např. pes: Proč musím žít v boudě, když lidé mají krásné a velké domy?

T!P Vymysli jméno pro kočku, které začíná na písmeno M.

Cvičení 1

(6.–12. min)

U

Forma: kruh – dvojice – samostatná práce – společná diskuse

Poslechni a přečti si básničku. Kterou zvířecí řeč se Míci učí nejdříve? Proč?

Ž předvídají obsah básně. U napíše na tabuli pouze název básničky: **Tlumočnice Míci**

Otázky: *O čem by mohla být básnička? Co znamená slovo tlumočník? Komu asi bude Míci tlumočit?*

Ž nejprve přemýšlejí samostatně, poté své nápady sdílí ve dvojicích a společně vytvářejí několik předpovědí.

U následně napíše na tabuli svisle slovo **KOČKA**.

Ž ve dvojicích hledají ke každému písmenu jednu vlastnost, kterou by mohla mít chytrá kočka. (K = krásná, O...)

Pak Ž poslouchají básničku.

Jejich úkolem není zapamatovat si všechno.

Mají zjistit: *Jaké zvířecí řeči se Míci učí? Kolik řečí se chce naučit?*

Po poslechu své odpovědi porovnají ve dvojici.

Diskuse: *Proč se chtěla Míci stát tlumočnicí? Myslíš, že se opravdu může naučit všechny řeči? Kterou zvířecí řeč by ses chtěl/a naučit ty? Proč?*

T!P Barevně označ v básni všechna zvířata a zvířecí zvuky.

Připomenutí pojmu mateřský jazyk:

U připomene, že u lidí jako mateřský jazyk označujeme jazyk, který se jako první naučíme doma. Otázka, zda se Míci musí učit kočičí řeč, může sloužit pouze jako hravé přirovnání; Ž ji vztahují k tomu, který jazyk se jako první naučili oni.

Cvičení 2

(13.–24. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojicích, společná diskuse

Co patří mezi cizí jazyky? Podtrhni.

Ž třídí, co patří mezi cizí jazyky a co představuje jiný způsob dorozumívání. Ve dvojici mohou sdílet, který styl písma se jim nejvíce líbí. U může ukázat slovník cizích slov a vysvětlit, k čemu slouží a kde ho najdeme.

Diskuse: Může být obrázek nebo dopravní značka jazykem?

Cvičení 3

(25.–30. min)

Forma: práce ve dvojicích, samostatná práce, společná kontrola

Jak se dorozumíváme my, lidé? Zakroužkuj.

U nejprve vyzve Ž, aby ve dvojicích během jedné minuty vymysleli co nejvíce způsobů, jak se lidé dorozumívají. Své nápady společně sdílejí. Poté Ž samostatně zakroužkují správné odpovědi v učebnici a své řešení zdůvodní. Při kontrole vysvětlí, co je to mimika.

Ž pomocí mimiky předvádějí různé nálady a výrazy. Ostatní hádají, co se snaží vyjádřit.

Cvičení 4

(31.–35. min)

Forma: dvojice, společná diskuse

Rozumíš těmto gestům?

Ž si prohlédnou obrázky a společně popíší, co jednotlivá gesta znamenají. Poté mohou předvést další gesta, která znají. U vede krátkou diskusi: *Rozuměli by těmto gestům lidé na celém světě? Jsou všechna gesta stejná ve všech zemích?*

Metodická poznámka: U upozorní, že stejná gesta mohou mít v různých zemích odlišný význam. Lidé se proto nedorozumívají jen slovy, ale také gesty a mimikou.

Diferenciace ↑: Ž ve dvojicích vymyslí a předvedou další známá gesta. Ostatní hádají, co gesta vyjadřují.

Výzva: SPOLUŽÁK TÝDEN CHYBĚL A NEVÍ, ŽE POJEDETE BRZY NA VÝLET. JAK SE O TOM MŮŽE DOZVĚDĚT?

Ž si představí situaci konkrétně. Mohou zavřít oči a U jim na-modeluje ukázkovou situaci. Pak je nechá chvíli v klidu přemýšlet a následně dojde ke sdělování informací. Ž vymýšlejí různé možnosti, jak lze někomu předat informaci. Tato situace také učí všímavosti vůči ostatním a rovnému přístupu k informacím. Jak si v naší třídě předáváme informace?

Cvičení 5

(36.–42. min)

Forma: samostatná práce v lavici, společná kontrola

Odděl slova ve větách. Věty přepiš.

Ž samostatně oddělí slova ve větách a věty správně přepíše. Lze využít psaní velkými tiskacími písmeny, nebo psací písmo. Způsob zápisu U zvolí podle schopností Ž. Poté společně zkontrolují řešení a zdůvodní, proč je důležité správně oddělovat slova při psaní.

U naváže na předchozí cvičení a společně s žáky shrne, že lidé se mohou dorozumívat různými způsoby – mluvením, psaním, gesty i mimikou. Správně napsaná věta pomáhá tomu, aby si lidé dobře porozuměli.

Diferenciace ↑: Ž vytvoří a správně zapíše vlastní větu o některém způsobu dorozumívání.

Reflexe

(43.–45. min)

Pero doprostřed. Ž dokončí jednu větu: *Dnes jsem zjistil/a, že... Překvapilo mě... Už vím, že lidé se mohou dorozumívat také...*

R

3. Jak se dorozumíváme my, lidé? Zakroužkuj.

štěkáním

telefonováním

mluvením

psaním

kdákáním

mňoukáním

gesty

mimikou

4. Rozumíš těmto gestům?

+

SPOLUŽÁK TÝDEN CHYBĚL A NEVÍ, ŽE POJEDETE BRZY NA VÝLET.
JAK SE O TOM MŮŽE DOZVĚDĚT?

5. Odděl slova ve větách. Věty přepiš.

LIDÉ SEDOROZUMÍVAJÍMLUVENÍM.

Lidé se dorozumívají mluvením.

KAMARÁDNATONDUZAVOLAL.

Kamarád na Tonda zavolaal.

UKÁZALJSEMPALECDOLŮ.

Ukázal jsem palec dolů.

1. Čti. Proč se kapitola jmenuje Čas odjezdu?

Adam a Lucka byli smutní. Teta měla odjet domů do Anglie a oni si její návštěvu moc užili.

„Opravdu už musíš?“ zeptala se Lucka.

„Nemohla bys tu ještě pár dní zůstat?“ škemral Adam.

„Já bych ráda,“ usmála se teta. „Ale mám své povinnosti. Příště přijedete vy za mnou.“

„To bude až za dlouho,“ povzdechl si Adam.

Teta se zamyslela. „Tak vám ještě dám jednu hádanku.“

Neúnavně si vpřed kráčí,
dozadu se neotáčí.
Nezastaví krok,
tak jde celý rok.

● Najdi v hádance rýmy a označ je.

● Co by se stalo, kdyby se čas otáčel dozadu?

Zuzana Pospíšilová: Hravá škola hádání

2. Seřad' události tak, jak šly za sebou. Očísluj je od 1 do 4.

3

Teta dává dětem hádanku.

1

Teta Cecilka přijela na návštěvu do Česka.

2

Adam a Lucka jsou smutní, protože teta odjíždí.

4

Teta Cecilka vysvětluje, co je to čas.

Čas odjezdu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysl a cíl učení)
- KKK (porozumění, naslouchání, komunikace)
- KRP (řešení běžných problematických situací)

CÍLE HODINY

- Ž čte text s porozuměním.
- Ž vyhledává informace v textu.
- Ž zdůvodňuje své odpovědi.
- Ž rozpoznává rýmy v krátké básnické hádance.
- Ž řadí události podle děje.
- Ž naslouchá spolužákům.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 20
- nahrávka v el. uč.
- kufr nebo jeho obrázek

Pozdrav

(1. min)

E

společné přivítání na hodině

Kufr na cestu

(2.–5. min)

Forma: společná práce, řízený rozhovor

Pomůcky: kufr nebo jeho obrázek

Průběh: U položí na viditelné místo kufr nebo obrázek kufru a vyzve Ž, aby přemýšleli, kdy lidé kufr používají. Společně krátce hovoří o cestování, loučení a návratech. Několik Ž může sdílet, kam nejdál cestovali nebo koho někdy vyprovázeli na cestu. U naváže, že i v dnešním příběhu se budou Adam a Lucka loučit s tetou, která odjíždí domů.

Cvičení 1

(6.–28. min)

U

Forma: společná práce, samostatná práce, řízené čtení

Pomůcky: pracovní učebnice

Čti. Proč se kapitola jmenuje Čas odjezdu?

Ž si nejprve samostatně přečtou text. U před čtením upozorní, aby si všímali, proč se děti s tetou loučí a jaké důvody teta uvádí pro svůj odjezd.

T!P Práce s textem: Najdi v textu místo, kde teta vysvětluje, proč nemůže zůstat déle. Větu podtrhni. Po přečtení dostanou Ž krátký čas na samostatné vyhledání věty podle zadání. Následuje společná kontrola, při níž Ž ukazují místo přímo v textu a své odpovědi odůvodňují.

Najdi v hádance rýmy a označ je.

U obrátí pozornost k hádance. Ž vyhledají rýmující se slova a společně je přečtou.

Co by se stalo, kdyby se čas otáčel dozadu?

Na závěr následuje rozhovor nad otázkou, co by se stalo, kdyby se čas pohyboval opačným směrem. U přijímá různé nápady Ž a vede je k tomu, aby své odpovědi vysvětlovali.

Diferenciace ↑: Ž, kteří pracují rychleji, mohou vysvětlit vlastními slovy, proč se podle nich kapitola jmenuje Čas odjezdu.

Diferenciace ↓: U nasměruje Ž k příslušné části textu doplňující otázkou a pomůže jim vyhledat hledanou větu.

Cvičení 2

(29.–39. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Pomůcky: pracovní učebnice

Seřaď události tak, jak šly za sebou. Očísluj je od 1 do 4.

Ž si přečtou všechny uvedené věty a nejprve samostatně přemýšlejí o jejich pořadí. U doporučí, aby se při rozhodování vraceli k přečtenému textu. Po dokončení následuje společná kontrola, při níž Ž zdůvodňují své pořadí odkazem na příběh. Pokud některou událost nelze podle textu jednoznačně určit, U na tuto skutečnost upozorní a vede Ž k práci pouze s informacemi, které jsou v textu skutečně uvedeny.

T!P 1: U čte jednotlivé věty nahlas a společně se třídou hledá jejich místo v ději.

T!P 2: Ž pracují ve dvojicích. Společně se dohodnou na pořadí událostí a své rozhodnutí zdůvodní.

T!P 3: Ž nejprve pracují samostatně. Poté porovnají svá řešení ve dvojicích a při rozdílných odpovědích hledají oporu v textu.

T!P 4: Pokud vzniknou rozdílné názory, U nechá Ž ukázat místo v textu, které jejich odpověď podporuje.

Poznámka: Událost „Teta Cecilka přijela na návštěvu do Česka.“ vychází z předchozího textu na str. 16. Tvrzení „Teta Cecilka vysvětluje, co je to čas.“ není na str. 20 výslovně uvedeno; jeho zařazení vyplývá z návaznosti děje a z hádanky.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu nebo v lavici

Průběh: Ž odpovídají na otázku: „Kdyby odjížděl někdo z tvé rodiny nebo kamarád, jak by ses s ním rozloučil?“ Několik Ž své odpovědi sdílí. U vede krátký rozhovor o tom, že loučení může mít mnoho podob.

Loučení

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysluplnost učení)
- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení)
- KOS (empatie a porozumění druhým, vlastní wellbeing)

CÍLE HODINY

- Ž čte text s porozuměním.
- Ž vysvětluje název kapitoly na základě přečteného textu.
- Ž vyhledává v textu informace o jazycích a využívá je při odpovědích na otázky.
- Ž sdílí vlastní zkušenost se setkáním s jiným jazykem.
- Ž porovnává informace o postavách a určuje jejich společné znaky.
- Ž rozlišuje, která tvrzení platí pro všechny porovnávané postavy.
- Ž zdůvodňuje svůj výběr.
- Ž naslouchá spolužákům při sdílení jejich zkušeností a reaguje s respektem.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 21
- el. uč.

Pozdrav

(1. min)

- společné přivítání na hodině

E

Na shledanou

(2.–5. min)

Forma: společná práce, řízený rozhovor

Průběh: U připomene Ž, že návštěva tety Cecilky se chýlí ke konci a teta se vrací do Anglie. Vyzve dvojici dobrovolníků, aby beze slov předvedli krátké loučení dvou lidí. Ostatní Ž pozorují jejich gesta a mimiku a následně pojmenují, podle čeho poznali, že se postavy loučí. Poté Ž uvedou různé způsoby, kterými se lidé mohou při odchodu rozloučit. Tuto aktivitu U uzavře výzvou, aby při čtení sledovali, **jak se s tetou Cecilkou rozloučí Adam a Lucka.**

Cvičení 1

(6.–27. min)

Forma: společná práce, samostatná práce, řízené čtení

U

Co si lidé říkají při loučení?

Ž si nejprve přečtou text a během čtení sledují, co se mezi tetou, Adamem a Luckou odehrává. Po přečtení poskytne U Ž krátký čas na rozmyšlení a poté vyzve Ž, aby vlastními slovy vysvětlili název **Loučení**. Své odpovědi dokládají situací z textu. Následně se U vrátí k rozhovoru o jazycích a vede Ž k vyhledání informací o tom, který jazyk teta používá v Anglii a proč podle svých slov češtinu nezapomene.

Varianta A: U vede čtení společně se třídou a podle potřeby čtení zastavuje. Ž průběžně vyhledávají, co se dozvídají o tetě a jejím používání češtiny a angličtiny. Po dočtení společně vysvětlí název kapitoly.

Varianta B: Ž čtou text ve dvojicích nebo trojicích po rolích. V trojici každý Ž čte jednu z rolí; ve dvojici jeden Ž čte promluvy tety a druhý promluvy Adama i Lucky. Poté společně hledají informace potřebné k vysvětlení názvu kapitoly a rozhovoru o jazycích.

Varianta C: Ž si přečtou text samostatně a promyslí vysvětlení názvu. Poté své odpovědi porovnají ve dvojicích a při společném rozhovoru je dokládají konkrétními místy z textu.

Diferenciace↑: Ž mohou v textu vyhledat větu, která podle nich nejlépe vystihuje loučení Adama a Lucky s tetou, a svůj výběr zdůvodnit.

Diferenciace↓: Ž pracují s kratšími úseky textu. U je otázkami vede k místům, kde se postavy loučí a kde teta hovoří o češtině a angličtině.

Byl/a jsi už v zemi, kde se mluví jiným jazykem?

U položí otázku celé třídě a poskytne Ž krátký čas na rozmyšlení. Ž poté dobrovolně sdílejí, kterou zemi navštívili, který jazyk tam slyšeli a jak se dorozuměli. Ž, kteří v cizojazyčném prostředí dosud nebyli, mohou vycházet ze setkání s jiným jazykem v Česku, ve filmu, v písni nebo v jiné situaci. U vede Ž k respektu k různým jazykům i zkušenostem spolužáků.

Možná navazující aktivita: Na co byste se zeptali tety vy?

Na závěr aktivity mohou Ž formulovat vlastní otázku, kterou by tetě položili. Některé otázky poté společně sdílejí.

TIP Při formulování otázek pro tetu U připomene Ž, aby se pokud možno neptali na informace, které už z textu znají. Otázky tak přirozeně navážou na přečtený příběh.

Cvičení 2

(28.–39. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojicích, společná kontrola

Co mají společného teta Cecilka, Linh a Danylo?

U vyzve Ž, aby si postupně přečetli všechny možnosti a u každé zvážili, zda platí pro všechny tři postavy. Ž nejprve pracují samostatně a správné možnosti označí, např. zakroužkují nebo podtrhnou. Poté je porovnají ve dvojici a případné rozdíly se pokusí vyřešit návratem k informacím z této i předchozích částí příběhu. Při společné kontrole U nevyžaduje pouze označení správných možností, ale také krátké zdůvodnění, proč jednotlivé možnosti platí, nebo neplatí pro všechny tři postavy.

Diferenciace↑: Ž zdůvodní, proč ostatní možnosti nejsou správné.

Diferenciace↓: U vede Ž postupně po jednotlivých postavách: nejprve společně ověří, zda tvrzení platí pro tetu Cecilku, následně pro Linh a Danyla.

TIP U zdůrazní slovo *společného* – správná možnost musí platit pro všechny tři postavy, nikoli jen pro jednu nebo dvě.

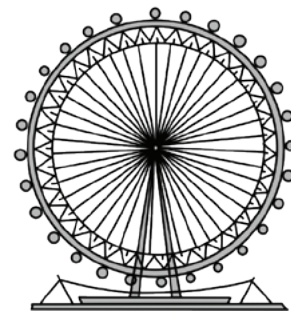
Reflexe – Co si odnášíme? (40.–45. min)

Forma: společná práce

Průběh: U naváže na loučení s tetou Cecilkou a řekne Ž, že při loučení si lidé často odnášejí nejen věci, ale také vzpomínky nebo něco, co se dozvěděli. Každý Ž si proto promyslí jednu věc, kterou si „odnáší“ z dnešní hodiny. Může to být informace z příběhu, něco o mateřském jazyce nebo poznatek, který je během práce zaujal. Ž postupně odpovídají jednou krátkou větou. U na závěr vybere několik odpovědí a společně se třídou jimi symbolicky uzavře příběh o tetě Cecilce.

Tato reflexe tematicky navazuje na odjezd a loučení a zároveň umožňuje Ž pojmenovat konkrétní obsah, který si z dnešní hodiny odnášejí.

R

1. Co si lidé říkají při loučení?

„Tak šťastnou cestu, teto!“ zamávala Lucka.

„Brzy si zavoláme,“ usmála se teta.

„A používáš v Anglii i češtinu?“ zeptal se Adam.

„V Anglii používám jen angličtinu,“ odpověděla teta.

„A nebojíš se, že češtinu zapomeneš?“ zajímala se Lucka.

„Kdepak,“ zasmála se teta. „Vždyť jsem se ji naučila jako první.“

Lucka se zamyslela: „To je podobné jako u Linh a Danyla.“

„Přesně tak,“ přikývla teta, „ten první jazyk tě provází celý život.“

Adam s Luckou zamávali tetě na rozloučenou. Pak se ještě dlouho dívali za taxíkem, který mizel na konci ulice.

Byl/a jsi už v zemi, kde se mluví jiným jazykem?

2. Co mají společného teta Cecilka, Linh a Danylo?

Mluví více jazyky.

Mají mateřský jazyk.

Žijí v Anglii.

Používají češtinu.

Chodí do školy.

Co si myslím teď

Vím, co je to věta?

ANO NE

Končí každá věta tečkou?

ANO NE

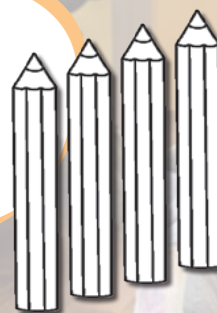
Poznám v textu otázku?

ANO NE

Ohlédnu se za svým učením

Ted' už vím

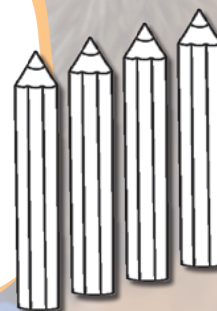
Rozumím tomu, že používáme v různých situacích různé druhy vět.

Dokážu

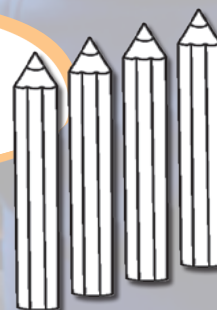
Dokážu poznat oznamovací, tázací, rozkazovací i práci větu.

Dokážu vytvořit oznamovací, tázací, rozkazovací i práci větu.

Používám

Používám správná znaménka na konci vět.

Rosteme spolu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (umění se učit, smysl a cíl učení, celoživotní učení)
- KKK (vyjadřování, porozumění, aktivní naslouchání)
- KOS (vlastní wellbeing, odolávání obtížným situacím)
- KPP (mobilizování zdrojů)
- KRP (práce s informacemi, kritické myšlení)

CÍLE HODINY

- Ž pojmenuje, co již ví a dokáže.
- Ž porovná své původní představy s tím, co se naučil.
- Ž sleduje a pojmenuje vlastní pokrok.
- Ž doloží své sebehodnocení konkrétním příkladem, úlohou nebo zkušeností.
- Ž pojmenuje, co se mu při učení podařilo a v čem potřebuje podporu.
- Ž si stanoví konkrétní a dosažitelný cíl pro další učení.
- Ž navrhne další krok a zvolí způsob podpory, který mu pomůže cíle dosáhnout.
- Ž pracuje s chybou jako s přirozenou součástí učení a využívá ji jako příležitost pro další učení.

POMŮCKY

pracovní učebnice 1. díl str. 22–23

Průběh práce s dvoustranou

Dvoustrana se opakuje při každém zavádění nového učiva. Dvoustrana pomáhá Ž sledovat vlastní učení a pokrok, pojmenovat, co již vědí a dokážou, a určit, na čem potřebují dále pracovat. Sebehodnocení není cílem samo o sobě. Poskytuje Ž i U informace, které mohou využít při plánování dalších kroků v učení.

Vzhledem k rozdílným vzdělávacím potřebám Ž a odlišnému způsobu práce jednotlivých U není u této dvoustrany stanovena pevná časová dotace. U přizpůsobí čas věnovaný jednotlivým činnostem aktuálním potřebám Ž a podmínkám výuky.

U nejprve představí učivo a vede Ž k orientaci v tom, zda už něco z učiva znají. V průběhu učení jim pomáhá sledovat vlastní pokrok. Po probrání učiva vede Ž k tomu, aby pojmenovali, co už zvládají, a uvědomili si, na čem ještě potřebují pracovat.

1. Než začnete nové učivo – Co si myslím teď?

Ještě před probíráním učiva si Ž přečtou otázky a samostatně označí ANO / NE podle toho, co si v danou chvíli myslí.

Odpovědi zatím U neopravuje ani společně nevyhodnocuje. Nejde o test správnosti, ale o zachycení toho, s čím Ž do nového učiva vstupují. Můžete nechat Ž krátce sdílet ve dvojici, proč odpověděli právě tak. Ž také mohou psát věty či pojmy, které je v souvislosti s novým učivem napadají – U pak listy vybere a rozdá po probrání učiva; může tak vzniknout zajímavý moment překvapení a „aha“ efekt.

2. Po probrání učiva – návrat k otázkám

Po dokončení celku se Ž ke stejným otázkám vrátí. Znovu si je přečtou a zamyslí se:

Myslím si to stále? Změnil/a bych některou odpověď? Co už teď vím jinak?

Teprve nyní je vhodné o otázkách společně diskutovat a nechat děti své odpovědi zdůvodnit.

U se ptá například: *U které otázky jsi změnil/a názor? Co tě během učení přesvědčilo? Jak to víš?* Ž tak vidí vlastní posun, nejen správnou odpověď.

3. Ohlédnou se za svým učením

Ž si přečtou výroky v oblastech Rozumím, vím, poznám – Dokážu – Používám a pomocí pastelek vyjádří, jak se jim podle jejich názoru daří. Mohou podtrhnout věty, které vystihují učivo, jež zvládají výborně, nebo naopak věty, které ještě neovládají.

U zdůrazní, že nejde o známku ani soutěž. Není cílem vybarvit všechny pastelky. Důležité je zkusit své učení zhodnotit co nejpravdivěji.

U se Ž ptá: *Podle čeho poznáš, že to dokážeš?*

4. Od hodnocení k dalšímu kroku

Na další straně Ž své přemýšlení dokončí:

U nechá Ž prolistovat probrané strany s učivem a teprve potom vyplnit stranu sebehodnocení.

Co se mi podařilo? – Ž pojmenují svůj úspěch. Mohou napsat i konkrétní cvičení z učebnice, např. stranu a číslo cvičení. Mohou psát věty či slova nebo sdílet ve dvojici.

Na čem chci zapracovat? – Ž vyberou jednu konkrétní oblast.

Co mi v tom pomůže? – Ž přemýšlejí, jak se mohou zlepšit.

U může klást návodné otázky: *Pomůže ti zopakovat si učivo se spolužákem? Pomůže ti možnost zeptat se na to, co je ti nejasné? Pomůže ti U?*

Sebehodnocení má smysl tehdy, pokud vede k dalšímu kroku v učení. Proto by měl učitel na informace získané ze sebehodnocení navazovat při plánování další výuky, diferenciaci nebo poskytování podpory jednotlivým žákům.

DRUHY VĚT

Co se mi podařilo?

Na čem chci zapracovat?

Co mi v tom pomůže?

TOM DÁVÁ GÓL

1. Podívej se na obálku knihy.
O čem by mohl být tento příběh?

2. Přečti si, jak začíná příběh o Tomovi.

Do pokoje ráno svítí sluníčko. Tomovi se nechce do školy. Přesto utíká, aby tam byl co nejdřív. Vedle školní zahrady je totiž velké fotbalové hřiště. Tom si sundá školní tašku. Opatrně ji položí na zem.

Co myslíš, že teď udělá Tom?

Vběhne na hřiště a kličkuje k bráně. Představuje si přitom, že před sebou kope fotbalový míč a kolem něj běží spoluhráči. Všechny předběhne. Udělá kličku a střelí míč přímo do brány!

3. Jak příběh pokračuje? Poslechni si nahrávku.

4. Je to pravda? Doplněj tajenku.

Tom se těší na školu.

Tom spěchá na školní zahradu.

Tom kličkuje s fotbalovým míčem.

Tom si představuje, že hraje fotbal.

Tom si bere míč do školy.

ANO

K

N

P

N

E

NE

Č

T

E

A

Í

TOMA NEBAVÍ Č T E N Í .

Tom dává gól

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění)
- KKU (čtenářské strategie – předvídání, vyhledávání informací)
- KOS (porozumění emocím a postojům druhých)

CÍLE HODINY

- Ž předvídá obsah příběhu na základě obálky knihy.
- Ž čte, poslouchá a vyhledává informace v textu.
- Ž vyjadřuje postoj k názoru hlavní postavy.
- Ž rozlišuje Tomovu představu od skutečnosti.
- Ž posuzuje pravdivost tvrzení.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 24
- nahrávka v el. uč.
- obrázkové karty se smajlíky
- stíratelná tabulka
- papír pro každou skupinu

Pozdrav

(1. min)

- společně přivítání na hodině

E

Cvičení 1

(2.–8. min)

Forma: ve skupinách

Pomůcky: papír pro každou skupinu

Podívej se na obálku knihy a předvídej, o čem by mohl být tento příběh. Zkuste ve skupině vymyslet otázky, kterými byste zjistili o knize víc.

U rozdělí Ž do skupin. U a Ž společně vytvoří první vzorovou otázku, která slouží jako inspirace pro zjišťování informací o knize. U vyzve Ž: *Zkuste se zamyslet, co všechno nám obrázek na obálce neříká a co by vás zajímalo – například o hlavním hrdinovi nebo o tom, co se na hřišti stane.* Skupiny po vymezeném čase přečtou několik svých otázek ostatním. U vyvěsí papíry s otázkami na viditelné místo ve třídě, čímž vytvoří **Parkoviště otázek**.

Cvičení 2

(9.–18. min)

Forma: práce ve dvojicích (v lavicích), společná kontrola

U

Přečti si, jak začíná příběh o Tomovi.

Ž čtou text po větách a ve čtení se střídají. Po přečtení každého úseku vlastními slovy shrnují, co se o Tomovi dozvěděli. U průběžně ověřuje porozumění textu krátkými otázkami, např. *Kam Tom ráno spěchá? Proč chce být ve škole co nejdříve? Co dělá u fotbalového hřiště?*

Co myslíš, že teď udělá Tom? Ověř podle textu.

Ž ve dvojicích formulují své předpovědi a zdůvodňují je na základě informací získaných z textu a ilustrace. Několik dvojic sdílí své nápady s ostatními. Následně Ž čtou pokračování příběhu a ověřují, zda se jejich předpovědi naplnily. U vede krátkou diskusi o tom, které indicie v textu mohly Ž pomoci odhadnout další vývoj děje.

T-graf (lze vynechat)

(19.–27. min)

Průběh: U se ptá: *Co si Tom představuje? Co skutečně dělá? Přečtěte si znovu odstavec o Tomově běhu na hřišti. Tom má velkou fantazii – zkuste v textu najít, co všechno si jen představuje a co se na hřišti ve skutečnosti děje.*

Ž si na stíratelnou tabulku předkreslí **T-graf** (plochu rozdělí na dvě poloviny s nadpisy „PŘEDSTAVA“ a „SKUTEČNOST“) a doplní do něj informace z textu.

Diferenciace↓: U pracuje se Ž společně a graf kreslí na tabuli.

Cvičení 3

(28.–34. min)

Forma: v lavici, skupinová diskuse, dramatizace

Pomůcky: nahrávka v el. uč.

Jak příběh pokračuje? Poslechni si nahrávku.

Ž poslouchají nahrávku.

Poslech:

Vtom se ozve zvonek. Tom se zamračí. Povzdechne si, sebere ze země aktovku a pomalým krokem vejde do školní budovy. V šatně se přezuje a pozdraví se se spolužáky.

„Já tě viděl. Zase jsi jako hrál fotbal,“ poznamená Martin.

„Ale jen jako.“

„No jo. Doopravdy to nejde, když si nesmím vzít míč do školy,“ povzdechne si Tom. Čím to je, že Martin svou flétnu, na kterou se učí hrát, může nosit s sebou každé úterý a nikomu to nevadí? „Čtení a počítání je k ničemu,“ mudruje Tom nabručeně. „Ať si čtou ti, kdo mají rádi knížky, ale proč bych měl já? A proč se musím učit počítat, když mám v mobilu kalkulačku, která mi všechno krásně sečte nebo vynásobí.“

U se ptá: *Jak se teď Tom cítí? Co znamená, když je někdo nabručený? Co znamená, když někdo mudruje? Souhlasíte s Tomem? Co byste mu na to řekli?*

Cvičení 4

(35.–40. min)

Forma: samostatná práce

Pomůcky: obrázkové karty se smajlíky

Je to pravda? Doplně tajemku.

Ž posoudí pravdivost vět, zakroužkují odpovídající písmena a doplní tajemku. Společná kontrola: Ž zvedají karty se smajlíky podle toho, jak odpověděli. Svě volby zdůvodňují.

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: práce v kruhu nebo individuálně

Průběh: Ž odpoví na otázku: *Co jsme se o Tomovi dozvěděli? Co nás překvapilo nebo pobavilo?* Odpověď sdílejí nebo připnou na nástěnku.

T!P Porovnání Toma s někým známým pomocí Vennova diagramu.

I

V tomto týdnu pracujeme s materiálem:

Piš s Divíky: str. 12–15

Čti s Divíky: str. 6–7

● Cvič s Divíky: str. 8–9

R

Slova na hřišti

Slovo a věta

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování myšlenek, sdílení)
- KKU (práce s významem slov, tvoření slov a vět)

CÍLE HODINY

- Ž skládá slova ze slabik a vysvětluje jejich význam.
- Ž tvoří smysluplné věty o daném počtu slov.
- Ž určuje počet slov ve větě.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 25
- stíratelná tabulka
- kartičky se slabikami (pro diferenciaci)
- sešit

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Doplň větu

(2.–5. min)

Forma: sdílení ve dvojicích

Průběh: U napíše na tabuli větu *Včera jsme ve škole _____*. Ž si ji přečtou a ve dvojicích si sdělují různá doplnění. Společně zjišťují, že podle zvoleného slova se mění význam celé věty.

TIP 1: Ž sedí v kruhu a postupně čtou své doplněné věty. Každou větu pronesou jiným způsobem (např. vesele, smutně, rychle nebo potichu; způsob mohou losovat) a sledují, jak se mění její význam.

TIP 2: U určí „tajná“ slova a přiřadí k nim pohyb (např. míč – vzpažení, chlapec – dřep). Poté čte věty, např. *Chlapec hází míč*. Ž při zaslechnutí daného slova reagují domluveným pohybem. Tempo i počet slov lze postupně zvyšovat.

Cvičení 1

(6.–9. min)

U

Forma: samostatná práce nebo práce ve dvojicích

Pomůcky: kartičky se slabikami (pro diferenciaci)

Tvoř slova, napiš je a spoj s obrázkem. Víš, jak říkáme částem slov v míčích?

U vysvětlí, že v míčích nejsou celá slova, ale jejich části – slabiky. Ž ze slabik skládají slova, zapisují je a spojují s odpovídajícími obrázky. U: *Proč jsou slabiky barevně rozlišené?* Ž vysvětlí, že slabiky stejné barvy tvoří jedno slovo.

Diferenciace ↓: Ž nejprve pojmenuje obrázek, jeho název vytleská a určí první slabiku.

Diferenciace ↑: U rozmístí kartičky se slabikami na chodbě nebo na koberci. Ž z nich skládají slova a zapisují je na stíratelnou tabulku.

Tvoříme nová slova

(10.–12. min)

Forma: samostatná práce do sešitu nebo společná práce v kruhu

Pomůcky: sešit nebo stíratelná tabulka

Z písmen nejdelšího slova vytvoř co nejvíce nových slov.

Ž píše do sešitu co nejvíce slov složených z písmen slova ZAHRAHA (např. *hra, hrad, rada, had, dar*). V dalším kroku mohou tvořit i slova s dlouhou samohláskou.

Cvičení 2

(13.–25. min)

Forma: individuální práce

Dopíš slova ze cv. 1 do vět. Do rámečků napiš počet slov ve větě.

U naváže na předchozí cvičení. Ž přečtou věty, dopíší vhodná slova tak, aby věty dávaly smysl, a poté spočítají počet slov v každé větě.

Určujeme počet slov ve větách: U vede Ž k oddělování jednotlivých slov tlesknutím nebo postupným ukazováním na prstech. U se ptá: *Kolik slov ve větě napočítáš?*

TIP Každý Ž přečte jedno slovo příslušné věty.

Jazyková práce s textem na předchozí straně: Ž vyhledávají věty podle počtu slov nebo podle prvního slova a počet slov ve větách ověřují.

Cvičení 3

(26.–40. min)

Forma: samostatná práce nebo práce ve dvojicích

Vymýšlej věty. Číslo na míči určuje počet slov ve větě.

Ž samostatně nebo ve dvojicích vymýšlí věty o počtu slov určeném číslem na míči. U průběžně ověřuje počet slov a smysluplnost vět.

TIP U zapíše na tabuli schéma počátečních písmen (např. JJJ – Jan jí jelito.). Ž podle něj tvoří věty; všechna slova mohou začínat stejným písmenem nebo různými písmeny podle schématu.

Reflexe

(41.–45. min)

R

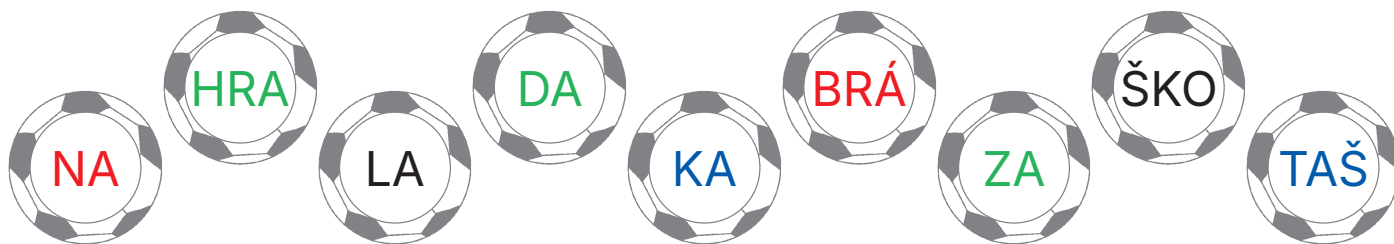
Forma: samostatná práce a společná kontrola

Průběh: Ž samostatně vytvoří a zapíše větu o počtu slov, který si sami určí. Poté ji přečtou a ostatní ověří počet slov i její smysluplnost.

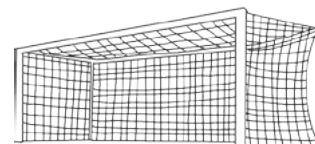
TIP U řekne větu a Ž zapíše na stíratelnou tabulku počet slov. Poté vymyslí jinou větu se stejným počtem slov.

1. Tvoř slova, napiš je, spoj s obrázkem.

ZAHRADA ŠKOLA BRÁNA TAŠKA

Z písmen nejdelšího slova vytvoř co nejvíce nových slov.

2. Dopiš slova ze cv. 1 do vět. Do rámečků napiš počet slov ve větě.

Na hřišti je fotbalová BRÁNA 5.

Tomova TAŠKA 4 je modrá.

ŠKOLA 4 je velká budova.

3. Vymýšlej věty. Číslo na míči určuje počet slov ve větě.

CO OBJEVIL TOM?

👁️ 1. Přečti si pokračování příběhu o Tomovi.

Na nástěnce mezi obrazy visí veliký plakát s obrázkem fotbalistů. Fotbalisté na plakátě mají krásné lesklé dresy. Proč tu ten plakát vůbec je? Copak ve škole bývají fotbalové plakáty?

Tomík vidí, že je tu něco napsáno. Veliký nápis a pak nějaké menší.

„Neměl jsem říkat, že čtení je k ničemu,“ mrzí se Tomík. „To mám teď za to. Nikdo tu není, aby mi pomohl.“

🔴 Co má Tom dělat? Vymyslete ve skupině různé možnosti. Sdílejte.

Co objevil Tom?

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování názorů, sdílení)
- KRP (řešení problémové situace postavy v příběhu, zdůvodňování návrhů)
- KKU (čtení s porozuměním, vyhledávání informací v textu, sebehodnocení)

CÍLE HODINY

- Ž na základě ilustrace a předchozího děje předvídá pokračování příběhu.
- Ž čte text s porozuměním a vyhledává v něm informace.
- Ž navrhuje možnosti řešení Tomovy situace a své návrhy zdůvodňuje.
- Ž rozlišuje tečku, otazník a vykřičník a při čtení přizpůsobuje intonaci.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 26–27
- nahrávka v el. uč.
- kartičky Druhy vět

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Co objevil Tom?

(2.–5. min)

Forma: práce ve dvojicích a společné sdílení

Průběh: Ž si nejprve samostatně prohlédnou ilustraci a všimnou si jejích detailů. Ve dvojicích formulují domněnku, co Tom objevil, a zdůvodní ji pomocí ilustrace nebo toho, co už o Tomovi vědí. U vybrané návrhy zaznamená na tabuli. Zatím je nehodnotí; Ž je ověří při následném čtení.

Nápověda: *Vzpomeňte si, co o Tomovi víte. Co by ho asi mohlo zaujmout?*

T!P U může využít nástěnku s informacemi o Tomovi z předchozích hodin.

Cvičení 1

(6.–9. min)

Forma: společné čtení

Přečti si pokračování příběhu o Tomovi.

Ž čtou text po kratších významových celcích. U po jednotlivých částech ověřuje porozumění a vede Ž k vyhledávání důkazů přímo v textu: *Co Tom vidí? Jak se cítí? Podle čeho to poznáme? Proč potřebuje umět číst?* Po přečtení Ž porovnájí obsah textu se svými předpověďmi a uvedou, které se potvrdily a které je třeba upravit.

Diferenciace↓: Ž sledují text při hlasitém čtení U a odpovídají s oporou o ilustraci.

Diferenciace↑: Ž vyhledají větu, která dokládá Tomovy pocity, a své rozhodnutí zdůvodní.

Radíme Tomovi

(10.–15. min)

U

Forma: skupinový brainstorming

Co má Tom dělat? Vymyslete ve skupině různé možnosti. Sdílejte.

Ž ve skupinách navrhuje různé možnosti, co by měl Tom udělat, a opírají je o informace z textu. Skupiny své návrhy sdílejí. U a Ž společně posoudí jejich vhodnost a vyberou řešení, které by Tomovi mohlo nejlépe pomoci. Svůj výběr zdůvodní.

Cvičení 2

(16.–25. min)

Forma: samostatná práce v lavici

Dočti text a zjisti, co Tom udělal a co se dozvěděl.

Ž samostatně dočtou text a vyhledají konkrétní informace o tom, co Tom udělal a jaké nové skutečnosti zjistil. U vede Ž k přesnému vyhledávání v textu a upozorňuje, že odpovědi musí vycházet z textu, nikoli z domněnek.

Po dokončení si Ž své odpovědi nejprve porovnají ve dvojicích, poté proběhne společné sdílení a kontrola.

Správné řešení: Tom plakát přečetl sám. Dozvěděl se, že se hledají noví fotbalisté a že tréninky jsou každé úterý a čtvrtky od 16 hodin na hřišti vedle školy.

Cvičení 3

(26.–29. min)

Forma: samostatná práce

Každá věta má na konci znaménko. Spoj správné dvojice.

Ž samostatně spojují názvy interpunkčních znamének s jejich grafickou podobou. U připomíná, že je důležité si nejprve vybavit funkci jednotlivých znamének.

Při společné kontrole Ž pojmenují jednotlivá znaménka a uvedou, v jakých typech vět se používají.

T!P Ž mohou v textu barevně odlišit tečky, otazníky a vykřičníky.

Cvičení 4

(30.–43. min)

Forma: společná práce a samostatná práce v lavici

Přečti tyto věty nahlas.

Ž nahlas čtou věty z textu: *Přidej se k nám! Mohu přijít také? Kde budou hrát? Tomík užasle hledí na plakát.* U upozorňuje na správnou intonaci a plynulost čtení.

Ve které větě se někdo na něco ptá? Označ.

Následně Ž společně s U určují, ve kterých větách se někdo na něco ptá, a tyto věty v pracovní učebnici označí (zakroužkují).

Slyšíš ten rozdíl? U které věty jde tvůj hlas na konci nahoru a u které dolů? Zkontroluj s nahrávkou.

Poté U vede Ž k uvědomění rozdílu v intonaci: *Ve které větě jde hlas na konci nahoru (stoupá) a ve které dolů (klesá)?*

Ž si rozdíl ověří opakovaným čtením a následně i poslechem nahrávky. U: *Slyšíte, jak se mění náš hlas, když se na něco ptáme?* Ž sledují, kdy hlas na konci věty stoupá nebo klesá, a porovnávají intonaci vět tázacích, oznamovacích a zvolacích v nahrávce.

U **věty oznamovací** hlas na konci zpravidla klesá. **Větu zvolací** vyslovujeme výrazně a citově, například s radostí, překvapením, obavou nebo nadšením. Důležité slovo ve větě obvykle zdůrazníme a hlas na konci většinou klesá (*To je ale krásné!*). U **věty tázací** závisí intonace na typu otázky. V otázkách, na které odpovídáme *ano*, nebo *ne*, hlas na konci zpravidla stoupá (*Půjdeš ven?*). V otázkách začínajících tázacím slovem, například *kdo*, *co*, *kde*, *kdy*, *proč* nebo *jak*, hlas obvykle klesá (*Kde bydlíš?*).

Diferenciace ↓: U čte věty bez vizuální opory. Ž poslechem určují, zda jde o otázku, oznámení, nebo zvolání, a své rozhodnutí zdůvodní.

Diferenciace ↑: Ž vyhledávají v textu další věty, které končí otazníkem a zkoušejí je číst se správnou intonací.

T!P Ž znázorňují stoupání a klesání hlasu pohybem ruky ve vzduchu (stoupání × klesání hlasu).

HV: práce s intonací, melodií řeči a výrazem hlasu

Reflexe

(44.–45. min)

Forma: samostatná práce a společné sdílení

Průběh: Ž zhodnotí své čtení a odpoví na otázky:

Která věta se vám četla nejlépe? Podařilo se vám hlasem vyjádřit její význam?

T!P Diskuse: *Kdy se nám čtení hodí? Co by se stalo, kdyby lidé neuměli číst?*

R

👁️ 2. Dočti text a zjisti, co Tom udělal a co se dozvěděl.

„Ted' to budu muset přečíst sám, abych věděl, co se tam píše.“

Zhluboka se nadechne a pomalu čte:

HLEDÁME NOVÉ FOTBALISTY PŘIDEJ SE K NÁM!

„Teda!“ Tomík užasle hledí na plakát. Takže oni hledají kluky, kteří by se k nim přidali? Je to možné? Mohu přijít také? Kde budou hrát? Kdy trénují?

Tom už vidí, že bude muset přečíst i ta další písmena.

Doufá, že tentokrát se nesplete a podaří se mu to správně.

TRÉNINKY JSOU KAŽDÉ ÚTERÝ A ČTVRTEK OD 16 HODIN NA HŘIŠTI VEDLE ŠKOLY.

Petra Štarková: Tom dává gól, upraveno

👁️ 3. Každá věta má na konci znaménko. Spoj správné dvojice.

👁️ 😊 4. Přečti tyto věty nahlas.

Přidej se k nám!

Kde budou hrát?

Mohu přijít také?

Tomík užasle hledí na plakát.

🍊 Ve které větě se někdo na něco ptá? Označ.

🍊 Slyšíš ten rozdíl? U které věty jde tvůj hlas na konci nahoru a u které dolů? Zkontroluj s nahrávkou.

Tomík rád hraje fotbal. Natálku baví kreslení.
Vítkův koníček je rybaření s tatínkem.

👁️ 1. Najdi názvy zálib ve čtyřsměrce. Napiš další záliby.

čtení

zpěv

vaření

šachy

lego

hraní

kreslení

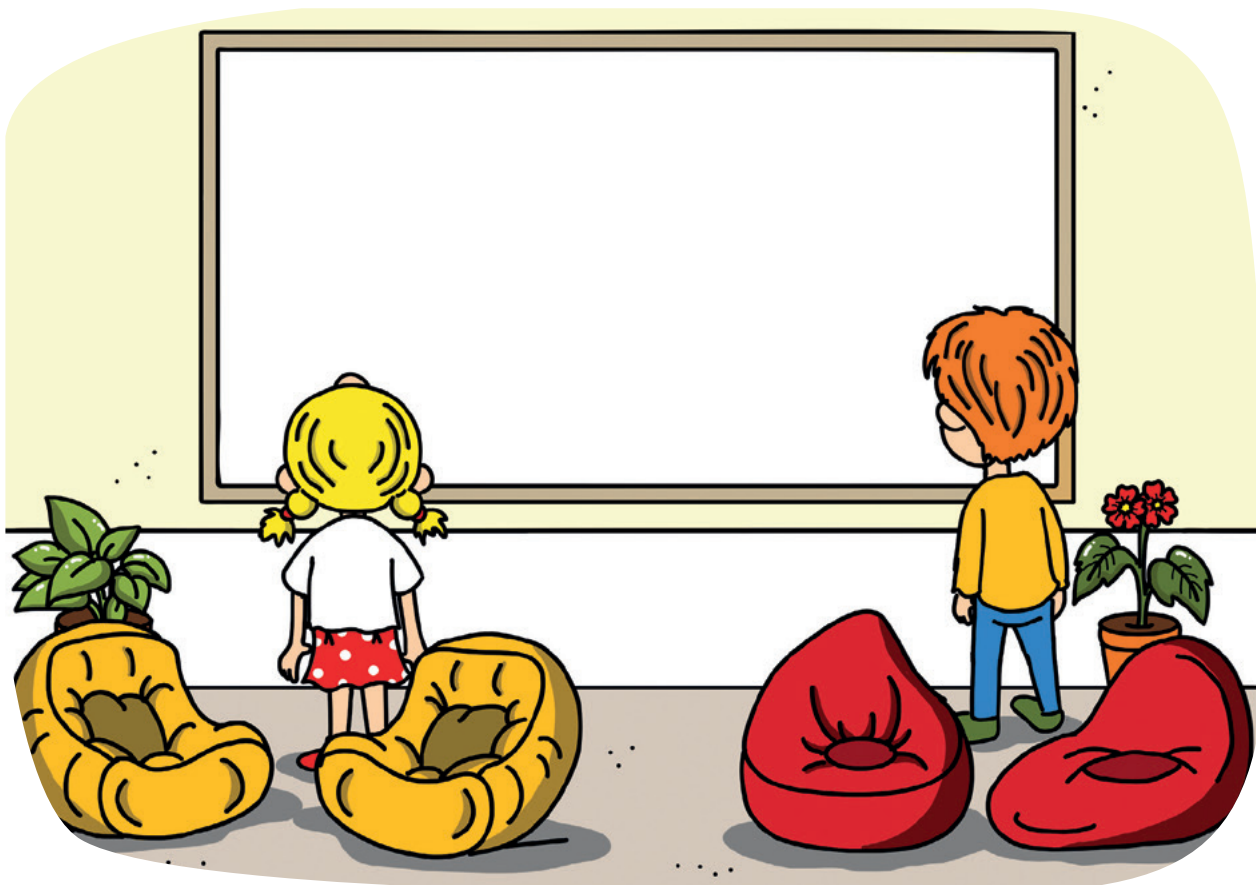
kolo

sport

K	R	E	S	L	E	N	Í
V	A	Ř	E	N	Í	S	H
Š	Č	T	E	N	Í	P	R
A	N	L	E	G	O	O	A
CH	E	Z	P	Ě	V	R	N
Y	C	K	O	L	O	T	

2. Vytvoř nástěnku, která ukáže, co tě baví.

Co tě baví? Věta tázací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (formulace otázek, aktivní naslouchání, sdílení)
- KKU (vyhledávání slov, rozšiřování slovní zásoby, tvoření otázek)
- KOS (sebepoznání, respekt k zájmům druhých)

CÍLE HODINY

- Ž vyhledává názvy zálib ve čtyřsměrce a doplňuje další příklady.
- Ž pojmenovává své záliby a sdílí je s ostatními.
- Ž vytváří otázky, kterými zjišťuje zájmy druhých.
- Ž vytvoří a představí nástěnku o tom, co ho baví.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 28
- stíratelná tabulka
- kartičky s otázkami nebo míček (volitelně)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Otázkový maraton

(2.–5. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U stojí uprostřed kruhu a pokládá Ž krátké otázky zaměřené na jejich zájmy. Odpovídá Ž, se kterým U naváže oční kontakt. Pokud Ž odpovědět nechce, může tlesknutím předat slovo dál. Na závěr U položí otázku: *Co měly všechny otázky společného?* Ž společně docházejí k tomu, že otázky měly **zjišťovací charakter a podobnou intonaci**. Otázkami zjišťujeme nové informace.

T!P 1: Roli U uprostřed kruhu může převzít některý Ž.

T!P 2: Ozvěna: U vyslovuje otázky a Ž je sborově opakuji se stejnou intonací.

Cvičení 1

(6.–13. min)

Forma: samostatná práce nebo práce ve dvojicích

Najdi názvy zálib ve čtyřsměrce. Napiš další záliby.

Ž přečtou úvodní věty a pojmenují záliby Tomíka, Natálky a Vítky. Poté čtou názvy v nabídce, vyhledávají je ve čtyřsměrce a nalezená slova označují. Nakonec dopíší další záliby, které znají nebo je baví. Při společné kontrole slova přečtou a vysvětlí, co dělá ten, kdo má tuto zálibu.

Diferenciace ↓: U vyznačí směr hledání prvního slova nebo Ž pracují ve dvojici a při vyhledávání se střídají.

Diferenciace ↑: Ž vyjmenují další názvy zálib a použijí je ve větách.

T!P 1: Mluvomlýnek: Ž se na jeden výdech pokusí říci co nejvíce názvů zálib.

T!P 2: Ž si ve dvojicích střídavě pokládají otázku *Co tě baví?* a odpovídají celou větou. U může stanovit krátký časový limit.

Cvičení 2

(14.–36. min)

Forma: samostatná práce a práce ve dvojicích

Vytvoř nástěnku, která ukáže, co tě baví.

U podpoří plánování otázkami: *Co tě baví? Kdy a kde se tomu věnuješ? Co k tomu potřebuješ? S kým tuto zálibu sdílíš?* Ž si zvolí jednu nebo více zálib a nástěnku vytvoří pomocí obrázků, slov nebo krátkých vět. Po dokončení si Ž ve dvojicích nástěnky představí a položí si alespoň jednu doplňující otázku. Několik Ž může svou práci představit celé třídě.

T!P Vennův diagram: Ž ve dvojici porovnají své záliby a do diagramu zaznamenají, co mají společné a v čem se liší.

T!P 1: Ž se volně pohybují po třídě. Na zvukový signál vytvoří dvojice a vedou krátký rozhovor o zálibách. U může určit, kdo se začne ptát, např. nižší z dvojice nebo Ž, který přišel ráno do třídy dříve.

T!P 2: Horké křeslo: U se posadí na „horké křeslo“ a Ž se ptají na jeho záliby. Pokud U na otázku nechce odpovědět, tleskne a Ž položí jinou otázku.

Diferenciace ↓: Ž mohou nástěnku vytvořit převážně pomocí obrázků a využít nabídku slov ze cv. 1.

Diferenciace ↑: Ž k nástěnce dopíší krátký popis své záliby a připraví otázku pro spolužáky.

VV: výtvarné zpracování nástěnky, propojení obrazu a textu

T!P Pozvěte si do třídy člověka se zajímavým koníčkem nebo se za ním vypravte. Ž předem připraví otázky, kterými zjistí nové informace. Pomocí strategie *Myslím si...* nejprve odhadnou některé odpovědi. Po setkání porovnají své odhady se skutečností a pojmenují, co nového se dozvěděli.

Tvoříme otázky (lze vynechat)

(37.–39. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U sdělí odpověď o zálibách, např. Chodím na fotbal. Ž k ní tvoří různé otázky. Poté se vystřídají a odpovědi zadávají Ž.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U položí první otázku o zálibách a předá míček jednomu Ž. Ten odpoví celou větou, položí novou otázku a předá míček dál. U dbá na srozumitelnost otázek. Na závěr Ž jednoduchým gestem zhodnotí, zda dokážou položit otázku a odpovědět na ni.

R

Věta tázací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (formulace otázek, aktivní naslouchání, odpovídání, vyjadřování názorů)
- KRP (propojování otázek s odpověďmi, práce s logickými vazbami)
- KKU (vyhledávání informací v textu a ilustraci, shrnutí poznatků)

CÍLE HODINY

- Ž přiřazuje otázky k mluvčím podle informací v textu a ilustraci.
- Ž propojuje otázky se správnými odpověďmi.
- Ž rozpozná větu tázací a pojmenuje její základní znaky.
- Ž tvoří vlastní tázací věty a odpovídá na ně.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 29
- neprůhledná krabice a předmět související s fotbalem (volitelně)
- stíratelná tabulka
- kartičky Druhy vět

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Záhadná krabice

(2.–12. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U vloží do neprůhledné krabice předmět související s fotbalem a vyzve Ž, aby pomocí otázek zjistili, co ukrývá. Ž pokládají otázky, na které U odpovídá pouze ano, nebo ne. Po odhalení předmětu společně pojmenují nejužitečnější otázky a znovu si připomenou, že otázkou zjišťujeme informace; na jejím konci píšeme otazník.

Diferenciace ↓: U nabídne začátky otázek: Je to...? Používá se to...? Drží se to...?

Diferenciace ↑: Ž si ve dvojicích připraví vlastní hádanku a vystřídají se v rolích.

TIP Ozvěna z tribuny: U vyslovuje věty s různou intonací, např. *Dejte gól. Do toho! Kam to kopeš?* Ž je zopakují jako ozvěna a určí jejich druh.

Cvičení 1

(13.–25. min)

U

Forma: společná práce s textem a ilustrací

Přiřad' otázku k osobě, která se ptá. Doplň čísla do rámečků.

Ž přečtou úvodní text a popíší si společně obrázek, U případně vysvětlí význam slova tribuna. U vede krátký řízený rozhovor: *Kde se děj odehrává? Co lidé dělají? Jak se asi cítí? Podle čeho to poznáte?* Poté Ž přečtou čtyři očíslované otázky, hledají v ilustraci vhodného mluvčího a doplní číslo do příslušného rámečku. Při společné kontrole svou volbu zdůvodní konkrétním znakem z ilustrace.

ČJS: orientace v sociální situaci, komunikace a vyjadřování emocí

TIP Živý obraz tribuny: Ž postupně zauímají postoje fanoušků a společně vytvoří živý obraz. Koho se U dotkne na rameni, ten „ožije“ a vysloví otázku odpovídající jeho roli. Ostatní určí, co chtěl zjistit.

Diferenciace ↓: U otázky přečte a nabídne Ž dvě postavy k výběru. Ž svou volbu zdůvodní jedním znakem z ilustrace.

Diferenciace ↑: Detektiv na tribuně: Ž odpovídají celou větou na otázky na mantinelu a odpovědi dokládají informacemi z ilustrace. Poté vytvoří vlastní otázku, na kterou lze z obrázku odpovědět.

Cvičení 2

(26.–40. min)

Forma: samostatná práce a společná kontrola

Spoj otázku se správnou odpovědí. Doplň věty.

Ž nejprve samostatně propojí otázky s odpověďmi podle významu. Při společné kontrole dvojice vět přečtou a ověří, zda k sobě smysluplně patří. Poté doplní věty pod textem. U vede Ž ke shrnutí: *Věta tázací slouží k položení otázky, na jejím konci píšeme otazník a očekáváme odpověď. Případně může doplnit: U otázek ANO/NE hlas zpravidla stoupá, u otázek začínajících tázacím slovem obvykle klesá.*

Diferenciace ↓: U nechá Ž nejprve ústně hledat dvojice a zvýrazní tázací slova *kdo, kde a kdy*.

Diferenciace ↑: Ž vymyslí k jedné otázce jinou smysluplnou odpověď nebo vytvoří vlastní dvojici otázky a odpovědi. Ž vytvoří další otázku k fotbalovému zápasu a zapíše k ní vhodnou odpověď.

Reflexe

(41.–45. min)

R

Forma: práce ve dvojicích a individuální zápis

Průběh: Ž si ve dvojicích vzájemně položí jednu otázku k ilustraci a odpoví celou větou. Poté se vystřídají. U vyzve několik dvojic ke sdílení a krátce ověří, zda otázky končí otazníkem.

Propustka z hodiny: Ž napíše na stíratelnou tabulku jednu větu tázací a označí znaménko na jejím konci.

Natálka s Vítkem se šli podívat na fotbalový zápas.
Sedli si na tribunu hned do první řady. Tam vám bylo lidí!

1. Přiřaď otázku k osobě, která se ptá. Doplň čísla do rámečků.

1. Proč rozhodčí nepíská?

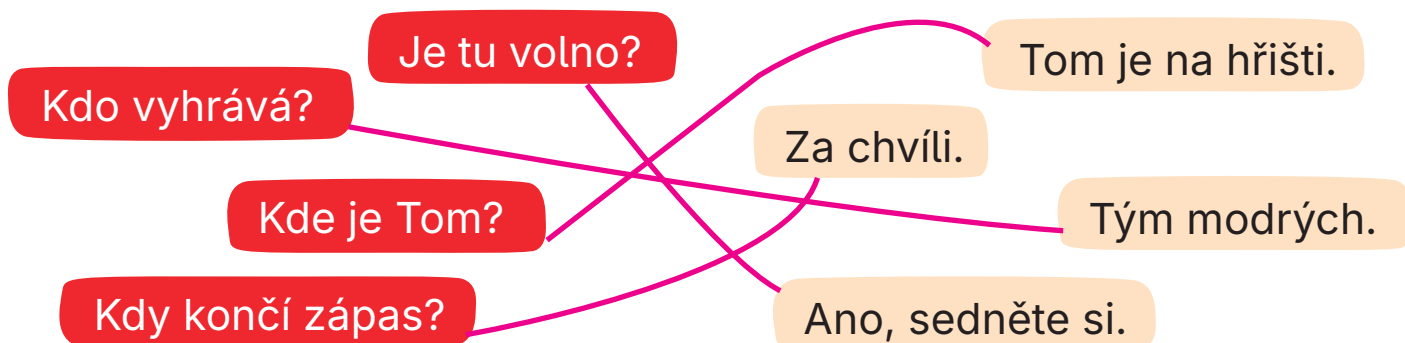
3. Chceš se napít?

2. Můžete zavolat později?

4. Vyfotíme se spolu?

2. Spoj otázku se správnou odpovědí. Doplň věty.

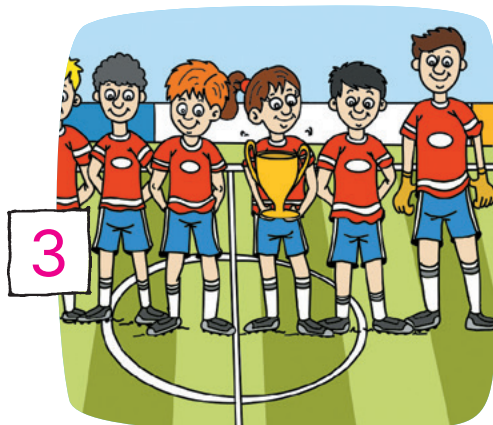
+ ČERVENÉ VĚTY JSOU VĚTY TÁZACÍ ____.

VĚTAMI TÁZACÍMI SE PT Á ME.

Tomáš už chodí na fotbalové tréninky. Jejich tým vede trenérka Lucka. Jednou Tomášovi vyprávěla, jak se stala trenérkou.

1. Očísluj obrázky podle toho, jak mají jít za sebou. Zkontroluj s nahrávkou.

Podle obrázkové osnovy převyprávěj příběh.

2. Vymysli otázky k příběhu. Použij tázací slova.

CO?

PROČ?

JAK?

KDO?

KDE?

3. Ke kterým obrázkům patří věty? Očísluj podle cv. 1. Podtrhni věty tázací.

4

Nástup na trénink!

3

Půjdeme to oslavit?

2

Stihneme dát vítězný gól?

1

Při tréninku se zapotím.

Příběh trenérky

Tvoříme příběh

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (aktivní naslouchání, kladení otázek, souvislé vyprávění)
- KOS (spolupráce ve dvojici, respekt k vyprávění druhých)
- KKU (práce s obrázkovou osnovou, kontrola pomocí poslechu, sebehodnocení)

CÍLE HODINY

- Ž řadí obrázky podle časové posloupnosti děje a správnost ověřuje poslechem.
- Ž tvoří otázky k příběhu s využitím tázacích slov.
- Ž souvisle převypráví příběh podle obrázkové osnovy.
- Ž přiřazuje věty k obrázkům a rozpoznává věty tázací.
- Ž zachytí informace z nahrávky a podle nich doplní ilustraci.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 30–31
- nahrávky v el. uč.
- stíratelná tabulka
- obrázkové karty se smajlíky

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Rozhovor

(2.–6. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U vede krátký rozhovor: *Kdo vám někdy vyprávěl příběh ze svého dětství? O čem vyprávěl? Jak poznáme, co se stalo nejdříve a co potom? Ž stručně sdílají své zkušenosti. U naváže na význam správného řazení událostí a sdělí, že dnes budou příběh skládat z obrázků, poslouchat, a nakonec si ho zkusí převyprávět.*

Cvičení 1

(7.–13. min)

U

Forma: samostatná práce, práce ve dvojicích a společná kontrola

Pomůcky: nahrávka v elektronické učebnici

Průběh: U sdělí Ž, že si nejdříve přečtou krátký text. Uvede Ž do příběhu např. tím, že se dnes dozvědí něco o Tomově fotbalové trenérce Luce.

Očísľuj obrázky podle toho, jak mají jít za sebou.

Zkontroluj s nahrávkou.

Ž si prohlédnou všechny čtyři obrázky a stručně popíší, co se na nich děje. Nejprve samostatně navrhnu pořadí obrázků, poté je porovnají ve dvojicích a svou volbu zdůvodní. U pustí nahrávku; Ž pořadí zkontrolují a případně je opraví.

Poslech:

Tomáš: *Paní trenérko, hrála jste fotbal už jako malá?*

Trenérka: *Ano, hrála. Začala jsem trénovat už ve školce.*

Tomáš: *A bavily vás tréninky?*

Trenérka: *Moc. Ze začátku jsem trénovala přihrávky, vedení míče a střelbu na bránu. Čím víc jsem trénovala, tím lépe jsem hrála.*

Tomáš: *Hrála jste potom i v nějakém týmu?*

Trenérka: *Samozřejmě. Se svými spoluhráči jsme jezdili na zápasy a turnaje.*

Tomáš: *A dařilo se vám?*

Trenérka: *Někdy jsme vyhráli, jindy prohráli. Důležité ale*

bylo, že jsme hráli jako tým.

Tomáš: *A jak jste se stala trenérkou?*

Trenérka: *Fotbal mě bavil i v dospělosti. Chtěla jsem pomáhat dalším dětem, aby si fotbal užily stejně jako já. Proto jsem se stala trenérkou.*

Tomáš: *Takže nejdřív jste se sama učila hrát fotbal, potom hrála v týmu, jezdila na zápasy a nakonec jste začala trénovat děti?*

Trenérka: *Přesně tak.*

Diferenciace↓: U pracuje s otázkami *Co se stalo nejdříve? Co následovalo? Jak poznáš začátek a konec?* a nabídne Ž kartičky se slovy nejprve – potom – nakonec, případně napíše tato slova za sebou na tabuli.

Diferenciace↑: Ž domyslí, co se mohlo stát před prvním obrázkem nebo po posledním obrázku, a svůj návrh zdůvodní.

Podle obrázkové osnovy převyprávěj příběh.

Ž ve dvojicích střídavě převyprávějí příběh podle obrázků. Posluchač sleduje pořadí děje a může vypravěči připomenout slova *nejprve, potom, nakonec*. Poté se role vymění. Několik dobrovolníků může příběh převyprávět celé třídě.

TV: týmová spolupráce a fair play

ČJS: profese, záliby a životní příběh

Cvičení 2

(14.–20. min)

Forma: práce ve dvojicích

Vymysli otázky k příběhu. Použij tázací slova.

Ž si ve dvojicích vyberou obrázek a s oporou o nabídku tázacích slov tvoří otázky. Otázky si vzájemně pokládají a odpovídají na ně celou větou. U je vede také k otázkám, na které nelze odpovědět pouze podle toho, co je na obrázku přímo vidět, např. *Proč se trenérka usmívá?*

Diferenciace↓: Ž tvoří otázky pouze k jednomu obrázku a využívají připravené začátky: *Kdo...? Co...? Kde...?*

Diferenciace↑: Ž vytvoří otázku vyžadující domýšlení a navrhnu odpověď podloženou příběhem.

Cvičení 3

(21.–27. min)

Forma: samostatná práce v lavici

Ke kterým obrázkům patří věty? Očísľuj podle cv. 1. Podtrhni věty tázací.

Ž přečtou jednotlivé věty, přiřadí je k obrázkům ze cv. 1 a doplní příslušná čísla. Zdůvodňují, proč by daná věta mohla patřit právě k tomuto obrázku. Poté vyhledají a podtrhnou věty tázací. Při společné kontrole vysvětlí, podle čeho je poznali.

Diferenciace↓: U věty čte nahlas. Ž nejprve ukáží odpovědající obrázek a poté určují, zda jde o otázku.

Diferenciace↑: Ž zapíše vlastní tázací větu k jednomu z obrázků a ostatní určují, ke kterému obrázku věta patří.

Cvičení 4

(28.–33. min)

Forma: samostatná práce a společná kontrola

Přečti věty. Označ znaménko na konci každé věty. Tázací věty označ písmenem T.

Ž čtou věty, označí znaménko na jejich konci a tázací věty označí písmenem T. Při společné kontrole věty přečtou se správnou intonací a volbu znaménka zdůvodní.

Diferenciace↓: U věty přečte nahlas. Ž určují znaménko podle významu a intonace.

Diferenciace↑: Ž převedou jednu z vět na jiný druh věty a správně ji zapíší.

Cvičení 5

(34.–40. min)

Forma: samostatná práce s poslechem

Pomůcky: nahrávka v elektronické učebnici

Vítek a Natálka jsou na návštěvě u Tomíka. Právě si prohlížejí jeho pokojíček. Poslouchej, čeho si všimli. Potom pokoj dokresli.

Ž si nejprve prohlédnou pokoj a pojmenují jeho vybavení i prázdná místa. Při prvním poslechu pouze zachycují, čeho si postavy všimli. Při druhém poslechu dokreslí chybějící prvky. Obrázky poté porovnají ve dvojicích a rozdíly ověří opakovaným poslechem.

Poslech:

Vítek: Podívej, Natálko, co všechno má Tomík v pokojíčku!

Natálka: Má to tu moc hezké. Dokonce tu je i nástěnka.

Vítek: To teda koukám. Dal si na ni diplomy z fotbalových turnajů!

Natálka: A co to má tady na polici?

Vítek: Musím se podívat... Aha. To jsou knihy o fotbale.

Natálka: Hele, na stole je nějaký pohár.

Vítek: Řekl bych, že to bude pohár z turnaje. Asi ho vyhrálo Tomíkovo družstvo.

Natálka: Podívej, vedle postele je fotbalový míč.

Vítek: Sotva Tom vstane ráno z postele, hned si může čútat. Hihi.

Natálka: To je ale fotbalový nadšenec.

Diferenciace↓: U použití nahrávku po kratších úsecích a klíčové informace podle potřeby zopakuje.

Diferenciace↑: Ž celými větami popíší, co dokreslili a kde se jednotlivé prvky v pokoji nacházejí.

Reflexe

(41.–45. min)

R

Forma: práce v kruhu a individuální sebehodnocení

Průběh: U vede krátkou reflexi otázkami: *Co vám pomohlo správně seřadit obrázky? Která otázka k příběhu se vám povedla? Co pro vás bylo jednodušší – příběh poslouchat, nebo ho převyprávět?*

Sebehodnocení: Ž si vyberou kartu se smajlíkem a zhodnotí jednu oblast: řazení děje, tvoření otázek nebo poslech s porozuměním. Dobrovolně doplní větu *Dnes se mi podařilo... / Příště se zaměřím na...*

4. přečti věty. Označ znaménko na konci každé věty.
Tázací věty označ písmenem T.

Postavte se do řady!

☐

Jste připraveni?

☐ T

Kdo chce být brankářem?

☐

Kdo dá první gól?

☐ T

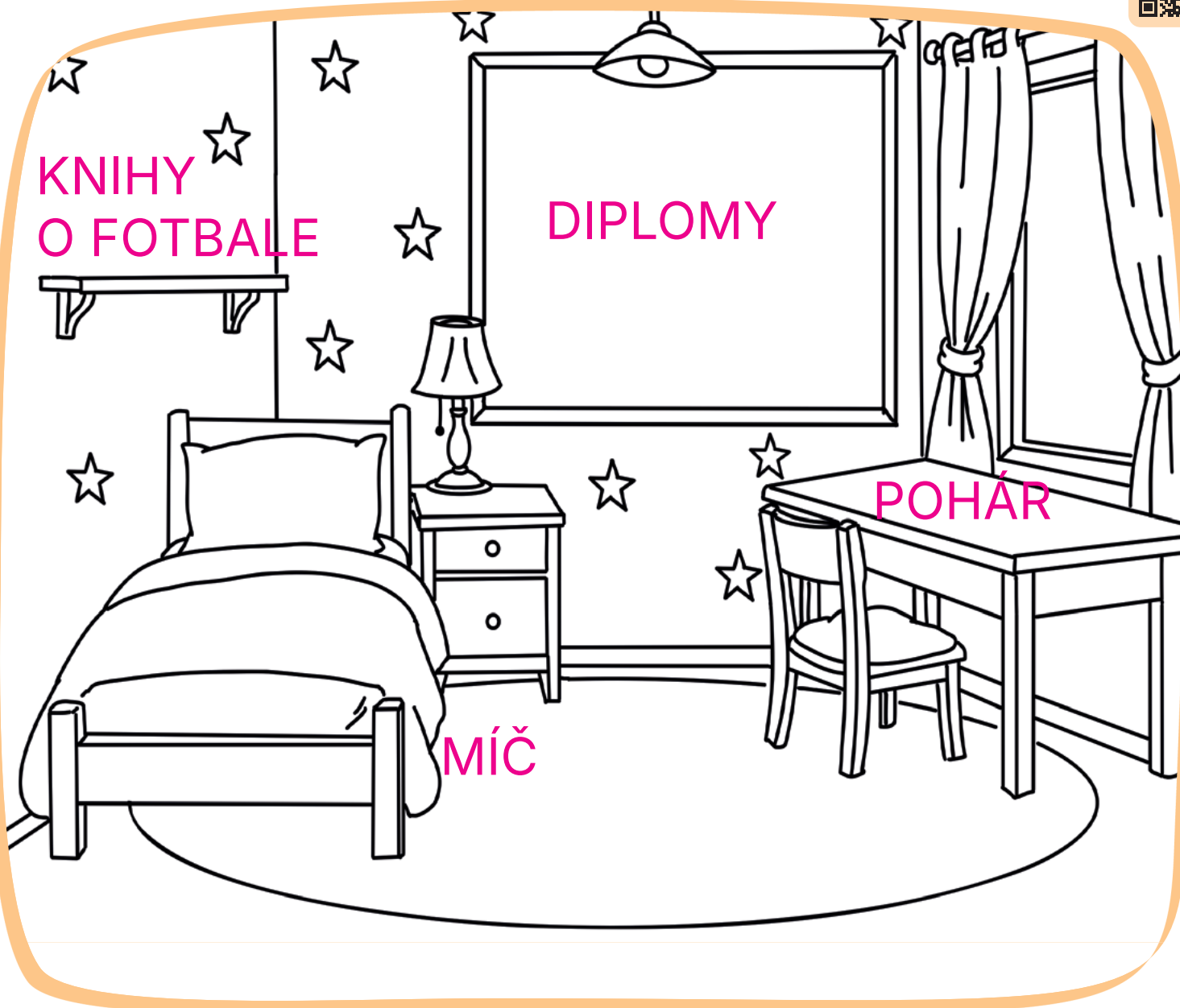
Dnes budeme trénovat přihrávky.

☐

Rozumíte pravidlům?

☐ T

5. Vítek a Natálka jsou na návštěvě u Tomíka. Právě si prohlížíjí jeho pokojíček. Poslouchej, čeho si všimli. Potom pokoj dokresli.

Jednou Teo našel knížku plnou otázek a odpovědí.
Hlavní hrdina je kluk Gaston a ten se pořád na něco ptá.

Jednou se Gaston zeptal paní učitelky...

Proč nejsme
všichni stejní?

Dovedeš si
představit, jak hrozné by
to bylo, kdybychom byli
všichni stejní? Byli bychom
jako věci vystavené vedle
sebe v regálu. To by
byla nuda!

Teo si představil, že jsou všechny děti stejné. „To by byla vážně nuda!“ pomyslel si. Naštěstí je každý z nás jedinečný.

M. de Laubier, M. Aubinais, G. Boulet, C. Proteaux: Gaston, chlapec, který se pořád ptal

1. Pracujte ve dvojici. Zjistěte, co máte společného, a dopište to.

Máme rádi _____.

Zajímá nás _____.

Jednou bychom chtěli _____.

2. Zjisti a napiš.

Kdo právě čte nějakou knihu?

Kdo se nebojí pavouků?

Kdo chodí do družiny?

Od otázky k odpovědi

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (vyhledávání informací a propojování s vlastní zkušeností)
- KKK (naslouchání druhým, vyjadřování vlastního názoru a respektování názorů ostatních)
- KOS (spolupráce ve dvojici, hledání společných znaků a respektování odlišností)
- KOB (uvědomování si jedinečnosti každého člověka a respekt k druhým)

CÍLE HODINY

- Ž si uvědomuje, že každý člověk je jedinečný.
- Ž vyhledává informace v textu.
- Ž nachází společné znaky se spolužákem.
- Ž vede rozhovor a naslouchá druhému.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 32
- volitelně kniha: *Gaston, chlapec, který se pořád ptal*
- klubičko provázku (volitelně)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Jsme stejní?

(2.–5. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U vyslovuje krátká tvrzení. Ž, pro které tvrzení platí, se postaví.

Např.: *Mám rád zmrzlinu. Mám doma zvíře. Rád sportuji. Rád čtu.*

Na závěr se U zeptá: *Postavila se někdy celá třída najednou? Která tvrzení platila pro více Ž a která jen pro některé?*

Shrnutí: V něčem se podobáme, v něčem se lišíme; každý člověk je jedinečný.

Práce s úvodním textem

(6.–12. min)

Forma: společná práce a práce ve dvojicích

Přečti si úvodní text a rozhovor Gastona s paní učitelkou.

U představí knihu o Gastonovi. Je ideální pracovat přímo s autentickou knihou. U představí Gastona jako zvědavého chlapce, který se často ptá. Ž přečtou úvodní text a předvidají, na co by se mohl Gaston paní učitelky zeptat.

U může před čtením položit otázky: *Co vás zajímá? Na co se často ptáte? Kde hledáte odpovědi?* Ž by měli dojít k tomu, že otázkami získáváme nové informace o druhých i o světě.

Ž čtou text po částech. Po větě *Jednou se Gaston zeptal paní učitelky...* znovu odhadnou otázku a poté přečtou Gastonovu otázku i odpověď paní učitelky se správnou intonací. U se ptá: *Proč se Teovi představa stejných dětí nelíbila? Co by bylo jiné, kdyby byli všichni stejní?* Ž nejprve sdílejí odpovědi ve dvojicích a poté společně.

T!P Jak jinak mohla paní učitelka odpovědět? Ž formulují vlastní odpověď a porovnají ji s textem.

T!P Hlasovací čára: U přečte výroky *Bylo by lepší, kdyby byli všichni stejní.* a *Je dobře, že je každý jiný.* Ž se postaví na pomyslnou čáru mezi póly souhlasím a nesouhlasím a své místo krátce zdůvodní.

Cvičení 1

(13.–24. min)

Forma: práce ve dvojicích a společné sdílení

Pracujte ve dvojici. Zjistěte, co máte společného, a dopište to.

Ž se ve dvojicích střídají v kladení otázek a hledají společné zájmy, zkušenosti nebo přání. Shodné odpovědi doplní do tří vět v učebnici. Na závěr několik dvojic přečte jednu větu a sdělí, jak společnou odpověď našly.

Diferenciace↓: Ž nejprve odpovídají ústně; U nebo spolužák jim pomůže vybranou společnou odpověď zapsat.

Diferenciace↑: Dvojice doplní další větu začínající *Oba/Obě... nebo Společně bychom chtěli...*

T!P Dvojice představí třídě tři společná tvrzení; jedno z nich je vymyšlené. Ostatní určují, které tvrzení neplatí.

Cvičení 2

(25.–40. min)

Forma: samostatná práce, volný pohyb a společná reflexe

Zjistí a napiš.

Ž si přečtou tři otázky v učebnici. U upozorní, že odpovědi zjistí rozhovorem se spolužáky, a společně s nimi převede otázky do podoby, kterou mohou položit: *Čteš právě teď nějakou knihu? Nebojíš se pavouků? Chodíš do družiny?*

Ž se bezpečně pohybují po třídě, kladou otázky a k jednotlivým zadáním zapisují jména spolužáků. U předem stanoví pravidlo, že se navzájem nepřerušují a přijímají i zápornou odpověď.

Společná kontrola: *Jak jste otázky formulovali? Co nového jste o spolužácích zjistili? Napadají vás další podobné otázky?*

T!P U se zeptá: *Překvapila vás některá odpověď? Ž sdílejí pouze informace, jejichž zveřejnění je spolužákům příjemné.*

Diferenciace↓: Ž se ptají menšího počtu předem vybraných spolužáků nebo pracují s připravenými začátky otázek.

Diferenciace↑: Ž vytvoří další otázku a zaznamenají odpověď alespoň dvou spolužáků.

Reflexe

(41.–45. min)

Forma: práce v kruhu

Pomůcky: klubičko provázku

Průběh: Klubičko přátelství: U podá klubičko jednomu Ž. Ten sdělí jeden společný znak nebo zajímavost, kterou během hodiny objevil, podrží část provázku a klubičko předá dál. Postupně vznikne síť propojující třídu.

U uzavře reflexi větou: *Každý jsme jedinečný a zároveň můžeme mít mnoho společného.*

V tomto týdnu pracujeme s materiálem:

• Piš s Divíky: str. 16–19

• Čti s Divíky: str. 8–9

• Cvič s Divíky: str. 10–12

Co nás posiluje?

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysl a cíl učení)
- K KK (porozumění, naslouchání)
- K RP (posuzování účinku slov v různých situacích)
- K OS (empatie a porozumění druhým, vlastní wellbeing)

CÍLE HODINY

- Ž čte rozhovor s porozuměním.
- Ž vyhledává informace v textu.
- Ž odpovídá na otázky vycházející z přečteného rozhovoru.
- Ž sdílí své porozumění textu se spolužákem.
- Ž rozlišuje slova a vyjádření, která mohou člověka posilovat nebo oslabovat.
- Ž zdůvodňuje svůj výběr.
- Ž přemýšlí o tom, jaká slova sám používá v komunikaci s druhými.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 33

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Slovo pro dnešní den

(2.–5. min)

Forma: společná práce

Průběh: U napíše na tabuli dvě krátká vyjádření: *Zkusím to. To nezvládnu.* Ž si obě věty přečtou a krátce přemýšlejí, jak se mohou cítit, když si každou z nich řeknou. Několik Ž své postřehy sdílí. U je nehodnotí ani předem nerozděluje slova na správná a špatná. Aktivitu uzavře otázkou: *Mohou mít slova nějakou sílu?* Odpověď zatím společně nehledají; U vyzve Ž, aby si při čtení všimli, co o síle říká Gastonova maminka.

Cvičení 1

(6.–22. min)

U

Forma: samostatné čtení, práce ve dvojicích a společný rozhovor

Přečti si rozhovor. Co je podle maminky opravdová síla? Pověď si se spolužákem nebo spolužačkou.

Ž si nejprve samostatně přečtou rozhovor Gastona s maminkou. Po čtení U poskytne čas na rozmyšlení a Ž ve dvojicích formulují odpověď na hlavní otázku: *Co je podle maminky opravdová síla?* Odpověď dokládají konkrétní částí textu.

U dále pracuje s otázkami z učebnice:

Na co se Gaston ptá? Co mu řekla maminka? K čemu slova pomáhají?

Při společné kontrole U vede Ž k rozlišení informací uvedených v textu a vlastních názorů. Třída se vrátí k úvodní otázce *Mohou mít slova nějakou sílu?* a porovná původní představy s tím, co zjistila z rozhovoru. U by měl společně se Ž dojít k tomu, že slova mohou ovlivnit, jak se cítíme a jak se nám bude dařit naše práce.

TIP Text lze číst v rolích. Jeden Ž čte Gastonovu otázku, druhý odpověď maminky; ostatní sledují, která slova vyjadřují hlavní myšlenku. Můžete vystřídat více dvojic.

Diferenciace↑: Ž vysvětlí vlastními slovy, jak mohou slova pomoci při zvládání zlosti nebo při dohodě.

Cvičení 2

(23.–38. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojicích a společná diskuse

Co nás posiluje? Co nás oslabuje? Vybarvi kartičky.

Ž všechna vyjádření tiše přečtou a samostatně rozhodnou, zda je vnímají jako posilující, nebo oslabující. Kartičky vybarví podle zvoleného květináče. Ve dvojicích porovnají řešení a u rozdílných voleb vysvětlí své důvody. U zdůrazní, že význam některých vět závisí na situaci a způsobu, jakým jsou vysloveny, např. *Nech mě být.* nebo *Pomůžu ti.*

Kterou větu dnes použiješ ty?

Každý Ž si vybere jednu větu, kterou chce během dne použít, a krátce uvede, v jaké situaci by mu mohla pomoci.

Diferenciace↓: Ž pracují s menším počtem kartiček a vybírají mezi dvěma květináči. U se ptá: *Jak by ses cítil/a, kdybys tuto větu slyšel/a?*

Diferenciace↑: Ž vyberou větu, jejíž účinek se může podle situace měnit, a uvedou dva příklady.

TIP Aktivita nemá vždy jediné řešení. U využije rozdílné názory k rozhovoru o situaci, tónu hlasu a záměru mluvčího.

Reflexe – květináč slov

(39.–45. min)

R

Forma: společná práce v kruhu nebo v lavici

Průběh: U naváže na obrázek květináčů ze cvičení 2. Každý Ž vloží do pomyslného třídního květináče jedno slovo nebo krátkou větu, kterou by chtěl ve třídě častěji slyšet. Na závěr třída vybere několik vyjádření, která může vědomě používat při společné práci.

1. Přečti si rozhovor. Co je podle maminky opravdová síla? Povídej si se spolužákem nebo spolužačkou.

Maminko, jak se člověk stane silnějším, když není moc silný?

Síla, to nejsou jenom svaly. Nejsme přece lvi. Síla je i ve slovech. Slova ti pomůžou, když se zlobíš, a také když se chceš dohodnout.

- Na co se Gaston ptá?
- Co mu řekla maminka?
- K čemu slova pomáhají?

2. Co nás posiluje? Co nás oslabuje? Vybarvi kartičky.

POSILUJE MĚ

OSLABUJE MĚ

MOŽNÉ
ŘEŠENÍ

Pojď.

Zkusím to.

Děkuji.

Promiň.

Nech mě být.

To nezvládnou.

Stejně to nemá cenu.

Nechci.

Neumím to.

Pomůžu ti.

Prosím.

Nikdy se mi to nepovede.

- Kterou větu dnes použiješ ty?

1. Co se děje na obrázku? Dokonči věty. Vymysli další.

Teo _____.

Na stole _____.

Ela _____.

Skřítci _____.

V domečku _____.

2. Přečti si oznamovací věty. Označ ty, které pro tebe platí.

Baví mě číst knihy. Do školy chodím pěšky. Mám domácího mazlíčka. Učím se hrát na hudební nástroj. Nejvíce mě baví sport. Po škole navštěvuji kroužek. Mým oblíbeným jídlem je řízek. Kniha o Gastonovi mě zaujala.

Změň zbývající věty tak, aby o tobě říkaly pravdu.

Vyber si tři věty a opiš je do sešitu. Zvýrazni tečku na konci každé věty.

3. Sestav oznamovací větu a napiš ji.

nás

Každý

**Každý z nás
je jiný.**

jiný.

z

je

Věta oznamovací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (vyhledávání informací v ilustraci, sestavování vět)
- KKK (srozumitelné vyjadřování, čtení se správnou intonací)
- KOS (naslouchání druhým, respekt k odlišným výpovědím)

CÍLE HODINY

- Ž rozpoznává oznamovací větu.
- Ž tvoří oznamovací věty podle obrázku.
- Ž rozlišuje pravdivá a nepravdivá tvrzení o sobě.
- Ž správně zapisuje oznamovací věty.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 34
- předmět představující mikrofon

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Pravda nebo lež

(2.–5. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U vyslovuje krátké věty, např. *Ve třídě právě sněží. Všichni máme modré oči. Dnes jsme ve škole. Ryby létají. Ž ukazuje palec nahoru nebo dolů podle pravdivosti výroku. U se poté ptá: Oznamují tyto věty nějakou informaci, nebo se na něco ptají? Společně vyvodí pojem: věty oznamovací.*

TIP Ž tvoří oznamovací věty vztahující se k aktuálnímu dni nebo dění ve třídě.

Cvičení 1

(6.–14. min)

Forma: společná práce, práce ve dvojicích a samostatná práce

U

Co se děje na obrázku? Dokonči věty. Vymysli další.

Ž si prohlédnou ilustraci a společně pojmenují postavy, předměty a činnosti. U zapisuje několik návrhů na tabuli a vede Ž k tomu, aby každá věta sdělovala úplnou a srozumitelnou informaci.

U se ptá: *Která věta popisuje obrázek nejpřesněji? Mohou dva lidé vytvořit o stejném obrázku různé správné věty? Podle čeho poznáme, že je věta úplná?*

Ž samostatně dokončí připravené věty v učebnici a vytvoří další oznamovací větu. Ve dvojicích si věty přečtou a zkontrolují jejich smysluplnost i tečku na konci.

TIP 1: U запиše několik vět Ž na tabuli. Ž hledají společný znak: všechny něco oznamují a končí tečkou.

TIP 2: Ž vlastními slovy vysvětlí název věta oznamovací.

TIP 3: Ž vytvoří k obrázku také větu tázací a porovnají její význam, znaménko a intonaci s větou oznamovací.

Diferenciace ↓: Ž dokončují věty ústně s oporou o otázky *Kdo? Co dělá? Kde?* a zapíše pouze jednu vybranou větu.

Diferenciace ↑: Ž vytvoří dvě různé oznamovací věty o téže prvku na obrázku a vysvětlí, jak se liší jejich obsah.

Cvičení 2

(15.–25. min)

Forma: samostatná práce a práce ve dvojicích

Přečti si oznamovací věty. Označ ty, které pro tebe platí.

Ž si samostatně přečtou všechny oznamovací věty a označí ty, které o nich platí.

Diferenciace ↓: Spolužák nebo U věty předčítá; Ž vybírá pravdivé věty a opíše jednu z nich.

TIP Ž převedou vybranou oznamovací větu na tázací a porovnají znaménko i intonaci.

Změň zbývající věty tak, aby o tobě říkaly pravdu. Vyber si tři věty a opiš je do sešitu. Zvýrazni tečku na konci každé věty.

Ž upraví zbývající věty ústně nebo písemně tak, aby byly pravdivé. Poté si vyberou tři věty, opiší je do sešitu a zvýrazní tečky. Ve dvojicích si věty přečtou se správnou intonací a zkontrolují velké písmeno na začátku a tečku na konci.

Diferenciace ↑: Ž ke třem opsaným větám doplní další pravdivou oznamovací větu o sobě.

Kouzelný mikrofon

(26.–31. min)

Pomůcky: předmět představující mikrofon

Průběh: U drží „kouzelný mikrofon“, např. fix nebo tužku. Kdo mikrofon dostane, sdělí třídě jednu pravdivou oznamovací větu. Např. *Mám rád/a jahody.*

Cvičení 3

(32.–40. min)

Forma: samostatná práce a společná kontrola

Sestav oznamovací větu a napiš ji.

Ž přečtou všechna slova a vyhledají slovo s velkým počátečním písmenem a slovo s tečkou. Sestaví smysluplnou větu, zapíše ji a při společné kontrole zdůvodní pořadí slov.

TIP Ž změní ve větě jedno slovo a vytvoří novou smysluplnou oznamovací větu.

Reflexe – Oznamujeme

(41.–45. min)

Forma: práce v kruhu

Průběh: U položí otázku: *Představ si, že přijdeš domů. Co dnes jako první někomu oznámíš?* Ž odpovídají jednou oznamovací větou a zkontrolují, zda něco sděluje a končí tečkou. U společně se Ž shrne téma dnešní hodiny, že věta, která něco sděluje a obvykle končí tečkou, se nazývá věta oznamovací.

R

Věta oznamovací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (rozlišování druhů vět, využití znamének a intonace)
- KKK (tvoření smysluplných vět, zdůvodnění odpovědi)
- KOS (spolupráce ve dvojici a ve skupině)

CÍLE HODINY

- Ž doplňuje oznamovací věty podle zadaného tématu.
- Ž vytváří vlastní oznamovací věty.
- Ž rozlišuje věty oznamovací a tázací.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 35
- kartičky Druhy vět (volitelně)
- kniha: *Gaston, chlapec, který se pořád ptal*, případně jiná kniha, se kterou ve třídě aktuálně pracujete
- kartičky s větami pro skupinovou práci (připraví U)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Pravda nebo lež

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: kartičky Druhy vět

Průběh: U vyslovuje krátké oznamovací a tázací věty, např. *Dnes svítí slunce. Máš rád/a knihy? Ve třídě je tabule. Kde máš penál? Venku prší.* Ž po každé větě ukáží správnou kartičku. Na závěr U připomene, že dnes budou oznamovací věty poznávat, vytvářet i porovnávat s větami tázacími.

TIP Věty mohou postupně vymýšlet a vyslovovat také Ž.

Cvičení 1

(6.–14. min)

Forma: samostatná práce a sdílení ve dvojicích

Pomůcky: kniha: *Gaston, chlapec, který se pořád ptal*, případně jiná kniha, se kterou ve třídě aktuálně pracujete

Dokonči oznamovací věty.

Ž si prohlédnou obálku knihy a přečtou začátky vět. Ideální je pracovat s autentickou knihou. Samostatně je dokončí podle vlastních zkušeností a představ. U připomene, že odpovědi mohou být různé; každá dokončená věta však musí být smysluplná a musí něco oznamovat.

TIP 1: U se ptá: *Co můžeme o knize zjistit z obálky? K čemu obálka slouží?*

TIP 2: Ž si vezmou libovolnou vlastní knihu nebo knihu ze školní knihovny a vytvoří o ní dvě oznamovací věty.

VV: Ž navrhnou přebal jejich vlastní knihy.

Diferenciace↓: Ž si vyberou dva začátky vět a dokončí je nejprve ústně.

Diferenciace↑: Ž vytvoří další oznamovací větu o knize bez nabízeného začátku.

Výzva: ŘEKNI O SOBĚ JEDNU PRAVDIVOU A JEDNU NE-PRAVDIVOU OZNAMOVACÍ VĚTU. POZNAJÍ OSTATNÍ TU PRAVDIVOU?

Forma: společná práce nebo práce ve skupinách

Průběh: U aktivitu nejprve předvede na dvou větách o sobě. Ž hádají, která věta je pravdivá, a své rozhodnutí zdůvodní. Poté si každý Ž připraví jednu pravdivou a jednu nepravdivou oznamovací větu a vysloví je ve stejném pořadí za sebou. Ostatní hlasují, kterou větu považují za pravdivou. Ž následně správnou odpověď prozradí. U připomíná, že obě výpovědi musí mít podobu oznamovací věty, a vede Ž k jejich správné intonaci.

Diferenciace↓: U nabídne začátky vět, např. *Mám rád/a... Bydlím... Umím... Chodím...* Ž si mohou věty nejprve připravit ve dvojici.

Diferenciace↑: Ž své rozhodnutí zdůvodní a položí spolužákovi doplňující otázku.

TIP Ž volí neškodná sdělení a nesdělují citlivé osobní údaje.

Cvičení 2

(15.–30. min)

Forma: samostatná práce a práce ve dvojicích

Označ druhy vět. Věty tázací označ T, věty oznamovací označ O.

Ž přečtou jednotlivé věty, sledují jejich význam i znaménko a do rámečků zapíší O nebo T.

Podtrhni vlastní jména.

Poté Ž podtrhnou vlastní jména. Při společné kontrole věty přečtou se správnou intonací a své označení zdůvodní.

Diferenciace↓: U nebo spolužák věty předčítá. Ž nejprve určí druh věty podle intonace a poté své rozhodnutí ověří znaménkem.

Diferenciace↑: Ž převedou jednu oznamovací větu na tázací a jednu tázací na oznamovací; upraví také znaménko.

TIP Ve dvojicích jeden Ž čte větu se správnou intonací a druhý určuje její druh. Poté si role vymění. Upozornění: u některých otázek hlas na konci nestoupá.

Skupinové oznámení

(31.–40. min)

Pomůcky: kartičky s větami (připraví U)

Průběh: Každá skupina dostane kartičky s různými větami (oznamovacími i tázacími). Úkolem je co nejrychleji roztřídit kartičky do dvou skupin: oznamovací a tázací. Poté své rozhodnutí zdůvodní.

Reflexe – tiskový mluvčí

(41.–45. min)

Forma: společná práce

Průběh: Ž si představí, že jsou mluvčí školy, a každý sdělí jednu oznamovací větu o dnešní hodině, např. *Dnes jsme rozlišovali druhy vět.* U se na závěr ptá: *Byly všechny výroky věty oznamovací? Podle čeho jste to poznali?* Společně dojdou k tomu, že větu oznamovací a tázací rozlišíme podle významu, intonace a znaménka.

R

1. Dokonči oznamovací věty.

Na knize se mi líbí .

Hlavní postava .

Kniha má .

Kniha je .

Zajímalo by mě, .

ŘEKNI O SOBĚ JEDNU PRAVDIVOU A JEDNU NEPRAVDIVOU OZNAMOVACÍ VĚTU. POZNAJÍ OSTATNÍ TU PRAVDIVOU?

2. Označ druhy vět. Věty tázací označ T, věty oznamovací označ O.

Filip rád čte.

O

Bára má hlad.

O

Jsou na stole šišky?

T

Co Max maluje?

T

Ela a Teo jsou skřítki.

O

Maluje Iva ráda?

T

Podtrhni vlastní jména.

Ela a Teo se procházeli v lese. Ela si hrála se svou novou čepicí. Vtom zafoukal silný vítr. Čepice vyletěla do vzduchu a zachytila se na větvi.

1. přečti si příhodu o čepici.

2. Co říkal Teo Ele? Vybarvi správnou odpověď.

Vyprávěl jí příběh.

Ptal se jí.

Rozkazoval jí, co má udělat.

+ PŘEDSTAV SI, ŽE KAMARÁD BĚŽÍ PRO MÍČ DO SILNICE. CO NA NĚJ ZAVOLÁŠ?

3. Najdi věty rozkazovací a označ je R.

Podívej se pod strom!

☒ R

Pomoz mi ji hledat.

☒ R

Kam odletěla čepice?

☐

Fouká silný vítr.

☐

Věta rozkazovací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, smysl a cíl učení)
- K KK (porozumění, naslouchání)
- K RP (volba vhodného sdělení v konkrétní situaci)
- K PP (spolupráce a týmová práce)

CÍLE HODINY

- Ž rozpoznává, kdy mluvčí někomu říká, co má udělat.
- Ž rozlišuje větu rozkazovací od jiných druhů vět.
- Ž vyhledává věty rozkazovací.
- Ž formuluje vhodné sdělení v konkrétní situaci.
- Ž zdůvodňuje své rozhodnutí.

POMŮCKY

- Pracovní učebnice 1. díl str. 36

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Udělej to, co slyšíš

(2.–5. min)

Forma: pohybová aktivita, společná práce

Průběh: U vyzve Ž, aby se postavili vedle lavic, a postupně jim zadává jednoduché pokyny spojené s pohybem, např. *Postav se. Tleskni. Zvedni ruce. Otoč se. Sedni si.* Ž na pokyny reagují pouze pohybem. Poté U krátce obrátí pozornost k tomu, co právě slyšeli: nebyly to otázky ani oznámení, ale věty, kterými jim U říkal, co mají udělat. U oznámí, že právě s takovými větami budou dnes pracovat.

Cvičení 1

(6.–17. min)

Forma: společná práce a práce s obrázky

Přečti si příhodu o čepici.

Průběh: Ž přečtou úvodní text, prohlédnou si obrázky a vlastními slovy popíší posloupnost děje. Poté přečtou promluvy Tea a Ely po rolích. U vede Ž k rozlišení toho, kdo mluví, co jednotlivé věty vyjadřují a které Teovy věty Ele říkají, co má udělat.

T!P U přečte stejnou rozkazovací větu klidně, naléhavě a rozzlobeně. Ž popisují, jak tón hlasu mění její vyznění.

Diferenciace↓: U/pokročilejší Ž čte text po jednotlivých obrázcích a Ž ukazují, kdo právě mluví.

Diferenciace↑: Ž rozliší, které Teovy věty vyjadřují pokyn, povzbuzení nebo zákaz.

Cvičení 2

(18.–29. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Co říkal Teo Ele? Označ správnou odpověď.

Ž se vrátí k Teovým promluvám, samostatně vybarví správnou odpověď a při kontrole ji doloží konkrétní větou. U následně pojmenuje věty rozkazovací a propojí nový pojem s úvodní pohybovou aktivitou.

Diferenciace↓: U přečte jednu Teovu větu a nabídne volbu: Teo se ptá, něco oznamuje, nebo říká Ele, co má udělat?

Diferenciace↑: Ž vyhledají více Teových vět, které řešení potvrzují, a vysvětlí jejich účel.

Výzva: PŘEDSTAV SI, ŽE KAMARÁD BĚŽÍ PRO MÍČ DO SILNICE. CO NA NĚJ ZAVOLÁŠ?

U přečte situaci a zdůrazní, že jde o nebezpečí. Ž nejprve navrhne krátkou a jednoznačnou větu, např. *Stůj!* nebo *Zastav se!* Ve dvojicích mohou bezpečně předvést pouze slovní reakci bez napodobování běhu do silnice. Společně posoudí, zda je sdělení srozumitelné a naléhavé.

Cvičení 3

(30.–39. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Najdi věty rozkazovací a označ je R.

Ž si postupně přečtou všechny věty a samostatně rozhodnou, které z nich někomu říkají, co má udělat. Ty označí písmenem R. Při společné kontrole U postupuje větu po větě a Ž své rozhodnutí zdůvodňují. U může u neoznačených vět položit otázku, zda se jimi někdo na něco ptá, něco oznamuje, nebo někoho vybízí k činnosti. Na závěr Ž správně označené rozkazovací věty přečtou nahlas.

T!P 1: U čte jednotlivé věty a třída společně rozhoduje, zda jde o větu rozkazovací.

T!P 2: Ž pracují ve dvojicích. Jeden větu přečte, druhý rozhodne, zda ji označí R, a své rozhodnutí vysvětlí. Poté si role vymění.

T!P 3: Ž pracují samostatně a následně své řešení porovnájí se spolužákem před společnou kontrolou.

Diferenciace↓: Ž si mohou u každé věty položit otázku: *Říká mi tato věta, co mám udělat?*

Diferenciace↑: Ž vysvětlí, proč zbývající věty nejsou rozkazovací.

T!P 4: Při kontrole mohou Ž na rozkazovací věty také krátce reagovat pohybem. Význam věty se tak znovu propojí s konkrétní činností.

Reflexe – Poznáš ji beze slov? (40.–45. min)

Forma: hra, společná práce

Průběh: Jeden Ž beze slov předvede bezpečný a jednoduchý pokyn. Ostatní formulují rozkazovací větu, která by k pohybu mohla patřit, např. *Otevři knihu.* nebo *Zvedni ruku.* U několik vzniklých vět zopakuje a třída ověří, zda skutečně někomu říkají, co má udělat. U shrne společně se Ž, že věta rozkazovací vyjadřuje rozkaz, zákaz, pokyn nebo výzvu.

R

Věta práci

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (rozlišování druhů vět, vyvozování znaků věty práci)
- KKK (čtení s porozuměním, vyjadřování vlastních přání)
- KOS (naslouchání druhým, respektování odlišných přání)

CÍLE HODINY

- Ž rozlišuje větu práci od ostatních druhů vět.
- Ž vyhledává věty práci v textu.
- Ž tvoří vlastní věty práci.
- Ž používá správnou intonaci při čtení vět pracích.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 37
- nahrávka v elektronické učebnici
- předmět představující kouzelnou hůlku (volitelně)
- kartičky s větami pro skupinovou práci (volitelně)
- předmět představující mikrofon (volitelně)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Přejeme si

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: předmět představující kouzelnou hůlku

Průběh: U ukáže kouzelnou hůlku nebo jiný předmět a vyve Ž, aby každý vyslovil jedno přání. Např. *Kéž dnes svítí slunce. Ať máme delší přestávku.* U zapíše několik vět na tabuli. Ž hledají, co mají společného, a vyvozují, že vyjadřují přání, nikoli jistou skutečnost.

T!P Ž si věty sdělují ve dvojicích.

Cvičení 1

(6.–14. min)

U

Forma: ve dvojicích

Čti. Domysli, co by mohla říct Natálka.

Před prací v učebnici U napíše na tabuli slova *kéž* a *ať*. Ž přemýšlejí: *Kde tato slova slyšíme? Co za nimi obvykle následuje? Kdy používáme věty, které těmito slovy začínají?* Ž si prohlédnou obrázek a přečtou promluvy Vítky, Tea a Ely. Sledují, kdo si co přeje a která slova přání signalizují. U se ptá: *Stalo se to už, nebo si to postavy teprve přejí? Které slovo vám napovědělo?*

Ž domyslí Natálčinu větu začínající slovem *Ať* a své návrhy porovnají. Poté splní poslechový úkol:

Poslechni si, jaké myšlenky se Ele honí hlavou.

Poslech:

Ať mám moji botičku zase u sebe. Kéž bych nebyla vystrašená. Kéž by se botička neztratila. Ať se nemusím schovávat. Kéž by všechno dobře dopadlo.

U se ptá: *Co mají vyslechnuté věty společného? Jaké přání v nich Ela vyjadřuje? Jak bychom tento druh vět mohli nazvat?*

Diferenciace↓: U čte promluvy po jedné a Ž vyhledávají slova *kéž* a *ať*.

Diferenciace↑: Ž vytvoří další možnou Elinu myšlenku s použitím slov *kéž* nebo *ať*.

Přání v pohybu

(15.–20. min)

Forma: pohybová hra

Pomůcky: předmět představující mikrofon

Průběh: Ž se při krátké říkance: *Dokola se zatočíme, kam se asi podíváme?* pomalu otáčí a na domluvený signál se zastaví. Pak U položí ruku nějakému Ž na rameno a ten řekne větou práci, co by chtěl vidět/zažít. Např. *Ať se podíváme do doby ledové.* Aktivita se několikrát opakuje.

Cvičení 2

(21.–30. min)

Forma: samostatná práce a práce ve dvojicích

Najdi věty práci a označ je P.

Ž samostatně přečtou všechny věty a písmenem P označí pouze věty práci. Ve dvojicích porovnají řešení a u každé označené věty vysvětlí, jaké přání vyjadřuje.

U se Ž shrne, že věty práci vyjadřují přání a často obsahují slova *kéž* nebo *ať*.

T!P Proměň větu: U přečte oznamovací větu, např. *Dnes máme tělocvik.* Ž ji převedou na větu práci: *Ať dnes máme tělocvik.*

Diferenciace↓: U věty předčítá a Ž nejprve určují, zda vyjadřují přání; potom vyhledají slova *kéž* a *ať*.

Diferenciace↑: Ž určí druh všech vět a své rozhodnutí zdůvodní podle významu a znaménka.

Cvičení 3

(31.–40. min)

Forma: v lavici, volný pohyb

Doplň věty práci tak, aby vyjadřovaly tvoje přání.

Ž doplní začátky *Kéž bych...* a *Ať...* vlastním přáním. Zkontrolují smysluplnost věty a tečku na konci. Ve dvojicích si věty přečtou a hledají, zda mají některá přání společná.

T!P Ž se po dokončení cvičení bezpečně pohybují po třídě a hledají spolužáka s podobným přáním. O nalezené shodě si krátce popovídají.

Diferenciace↓: Ž doplní pouze jednu větu s využitím nabídky slov nebo obrázkové opory.

Diferenciace↑: Ž vytvoří další větu práci bez nabídnutého začátku.

Reflexe

(41.–45. min)

Přání pro kamaráda

Forma: v kruhu

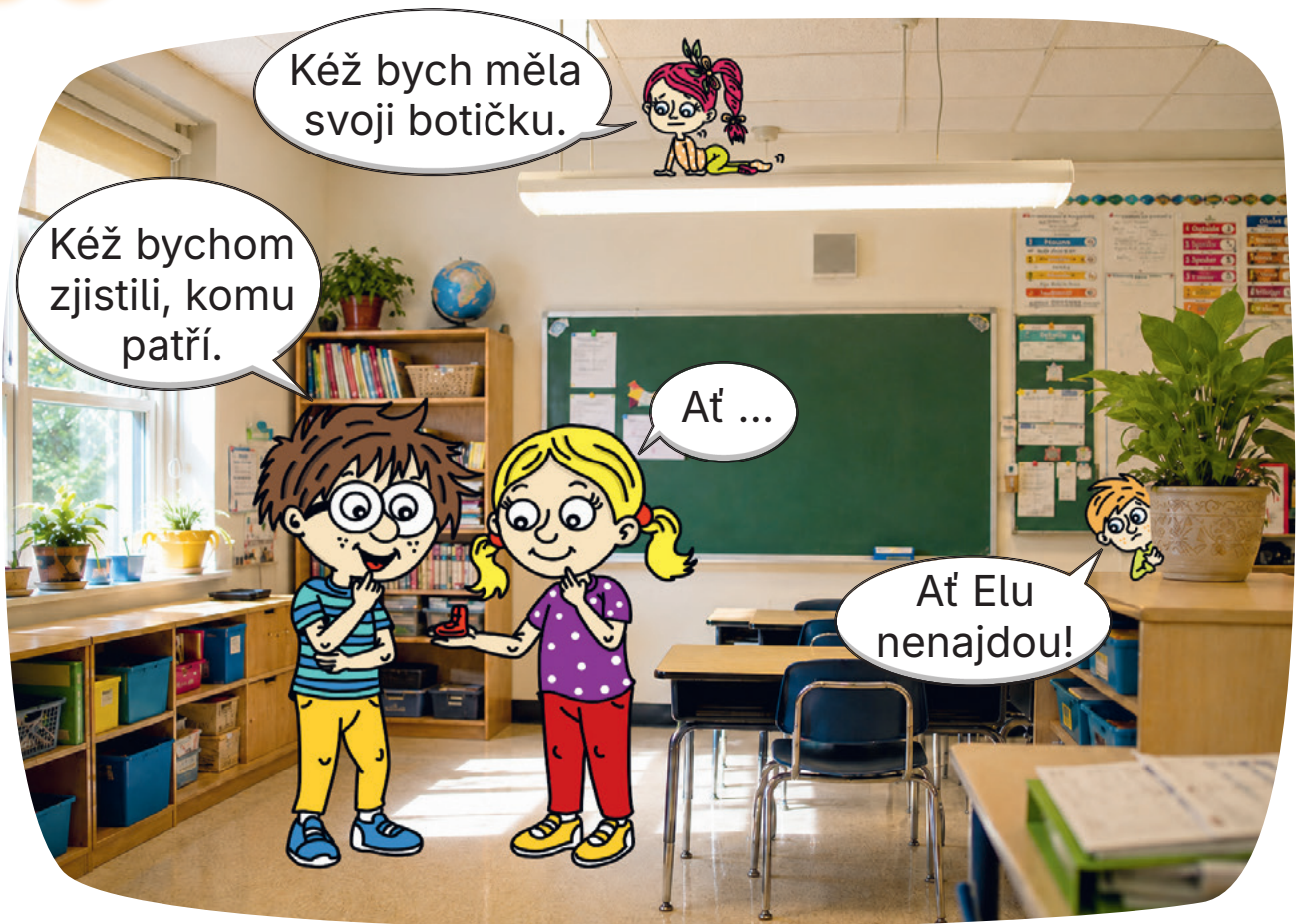
Průběh: Ž sedí v kruhu. U podá míček vybranému Ž. Ten vysloví větu práci určenou konkrétnímu spolužákovi, např. *Ať se ti daří ve sportu,* a míček mu podá.

U společně se Ž shrne téma dnešní hodiny např. že větami práci vyjadřujeme vlastní přání nebo někomu něco přejeme.

R

1. Čti. Domysli, co by mohla říct Natálka.

Poslechni si, jaké myšlenky se Ele honí hlavou.

2. Najdi věty práci a označ je P.

Ať dnes máme tělocvik. ☐ P

Beru si aktovku. ☐

Kéž najdu modrou pastelku. ☐ P

Ať píšeme do sešitu. ☐ P

Dnes máme prvouku. ☐

Kéž sedím s Evou. ☐ P

3. Doplň věty práci tak, aby vyjadřovaly tvoje přání.

Kéž bych _____.

Ať _____.

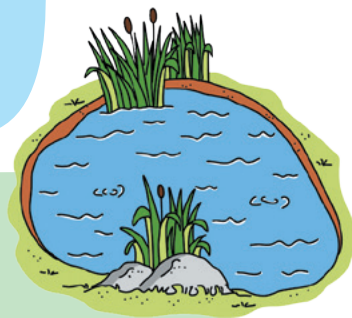
1. Označ větu, která do skupiny vět nepatří.

Kéž Ela upeče jablečný koláč!

Ať nám Teo přinese jablka!

Kde je Natálka?

Kéž si pak všichni společně pochutnáme!

Ela prostírá stůl.

Teo přináší talíře.

Natálka krájí jablka.

Ať už přijde Vítek!

Kde je Ela?

Co hledá Teo?

Kamarád čeká u rybníka.

Přijde s vámi Natálka?

Teo, přines prosím deku!

Elo, polož košík pod strom!

Natálka maluje jablko.

Vítku, pojd' nám pomoci!

2. Napiš druhy vět zkratkou do rámečku. Vymysli k obrázku větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přací.

Proč musím vstávat tak brzy?

T

Dnes máme tělocvik.

O

Kam jsem si položil pouzdro?

T

Ať jsem zase zdravá.

P

Máme dnes výtvarnou výchovu?

T

Vezmi tužku a piš!

R

Opakuj s Divíky

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (využívání osvojených znalostí, třídění informací)
- KKK (vyjadřování vlastních vět, naslouchání)
- KOS (spolupráce a vzájemná kontrola)

CÍLE HODINY

- Ž rozlišuje větu oznamovací, tázací, rozkazovací a práci.
- Ž správně používá znaménka na konci vět.
- Ž tvoří různé druhy vět.
- Ž dokáže změnit jeden druh věty na jiný.

POMŮCKY

- pracovní učebnice 1. díl str. 38–39
- kartičky Druhy vět

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Čtyři věty

(2.–5. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: kartičky Druhy vět

Průběh: U postupně říká věty oznamovací, tázací, rozkazovací a práci. Ž určují jejich druh a zvedají kartičku s příslušným písmenem (O, T, R, P). Kontrolu U provede ukázáním správného písmene na tabuli. Za každou větu, kterou správně určí celá třída, získají Ž motivační čárku. Na závěr společně spočítají, kolik čárek získali.

Cvičení 1

(6.–14. min)

U

Forma: samostatná práce / práce ve dvojici

Označ větu, která do skupiny vět nepatří.

Ž si přečtou všechny čtyři skupiny vět a v každé označí větu, která je jiného druhu než ostatní. Při společné kontrole pojmenují druh vět v každé skupině a své rozhodnutí zdůvodní.

Diferenciace ↓: Ž mohou nejprve určit druh každé věty a teprve potom hledat větu, která do skupiny nepatří.

Cvičení 2

(15.–24. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojici

Napiš druhy vět zkratkou do rámečku. Vymysli k obrázku větu oznamovací, tázací, rozkazovací a práci.

Ž nejprve určí druhy šesti vět a zapíše zkratky O, T, R, P do rámečků. Poté podle obrázku vytvoří čtyři věty – od každého druhu jednu. Věty mohou nejprve říci ve dvojici; spolužák určí jejich druh a zkontroluje znaménko na konci věty.

TIP Ž si vytvořené věty říkají ve dvojici. Spolužák určuje, o jaký druh věty se jedná.

Cvičení 3

(25.–33. min)

Forma: samostatná práce, společná kontrola

Změň výchozí věty na další druhy vět.

Ž pracují podle zkratk v pracovní učebnici. Větu *Teo našel míč.* převedou na větu tázací, rozkazovací a přací. U druhé výchozí věty *Co čte Ela?* postupují podle zkratk O, R, P a vytvoří větu oznamovací, rozkazovací a přací. U upozorní, že nestačí pouze změnit znaménko na konci věty – musí se změnit i význam a případně stavba věty.

Poznámka: Zadání v pracovní učebnici uvádí „Změň větu oznamovací na další druhy vět.“, druhá výchozí věta je však tázací. Ž se proto řídí zkratkami uvedenými pod jednotlivými větami.

Cvičení 4

(34.–39. min)

Forma: samostatná práce, práce ve dvojici

Doplň za každou větu správné znaménko.

Ž doplní za každou větu tečku, otazník nebo vykřičník. Poté si ve dvojici řešení porovnají a při rozdílných odpovědích pojmenují druh věty a své rozhodnutí zdůvodní.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U řekne začátek věty, Ž ji dokončí:

Dnes už bezpečně poznám...

Ještě si musím dát pozor na...

Nejlépe se mi tvoří věty...

R

3. Změň větu oznamovací na další druhy vět.

Teo našel míč.

T: Našel Teo míč?

R: Teo, najdi míč!

P: Ať Teo najde míč.

Co čte Ela?

O: Ela čte časopis.

R: Elo, čti.

P: Kéž Ela čte.

4. Doplň za každou větu správné znaménko.

Ela našla pod stromem žalud

.

Kde se schoval Teo

?

Kéž bych mohla běžet rychleji

./!

Co nese Ela v košíku

?

Vítek postavil domeček

.

Teo, obuj se

!/.

Vítku, počkej u rybníka

!/.

Půjde Natálka s námi

?

DIVÍGI 2

Český jazyk

pro 2. ročník základních škol

Patrik Janošec, Klára Strážová, Olga Šulová, Ladislava Whitcroft
Učitelská učebnice (1. díl – září)

Fraus Klett, s. r. o.

Pobřežní 620/3, 186 00 Praha 8 – Karlín
info@fraus-klett.cz, www.fraus-klett.cz

Ilustrace: Zuzana Slánská, Monika Růžová

Použitý obrazový materiál: Shutterstock

Nahrálo: ADK-Prague, Makovského 1338/18, 160 00 Praha 6

Odpovědná redaktorka: Mgr. Olga Tenková

Korektura: Mgr. Hedvika Landová

Grafická úprava, sazba a zlom: Helis, s. r. o., Plavecká 4, 128 00 Praha 2

Tisk: D.R.J. Tiskárna Resl, s. r. o., Sokolská 1341, 547 01 Náchod